

Iskrene čestitke, dragi naš tovariš Tito!

Na tisoče pozdravov, a skupna želja:
Ljubimo Te, tovariš Tito. Želimo Ti še mnogo let
zdravja in sreče, želimo, da bi nas še dolgo vodil skozi
našo svobodo.

V letu ko praznujemo trideset let svobode, so naše
želje za Tvoj rojstni dan še toliko bolj glasne. To kar smo
doslej dosegli, smo dosegli pod Tvojim vodstvom, in radi
bi, da bi nas tudi v prihodnje tako uspešno vodil.
Zatorej, še enkrat, srečno, dragi naš tovariš Tito.

Komentar tedna

Pravzaprav je bilo pričakovati, da bo Zveza komunistov Slovenije spregovorila odločno besedo v trenutku, ko opazamo, da se nam tudi v Sloveniji kopiči vrsta problemov, za katere pa smo se že zdavnaj dogovorili, da jih je potrebno spraviti „z dnevnega reda.“

Sem gotovo sodi tudi uresničevanje študentske politike, ki se ni in ni mogla spremeniti v prakso. Verjamemo, da bo posledaj bolje, ko je posegla na to področje s svojo jasno in nedvoumno zahtevo Zveza komunistov, namreč, da je potrebno ugotoviti, kdo je odgovoren za tako šepavo stipendiranje v Sloveniji.

Seveda pa je to le eden izmed mnogih problemov, na katere opozarja ZKS. Hkrati ugotavlja, da bo potrebno zaostri politično odgovornost za neizvrševanje dogovorjenih sklepov, ker nam je pomanjkanje delovne discipline že v minulosti napravilo precej zelo konkretne (tudi) gospodarske škode.

Ob vsem tem se nam seveda vsiljuje vprašanje odgovornosti za izvajanje sprejete

in dogovorjene politike. Tudi za ta splet vprašanj mora veljati temeljno izhodišče, da je delo znotraj ZK prvenstveno – čeprav ne samo to – priprava za delo komunistov znotraj vseh organov našega samoupravnega

in dogovorjene politike. Tudi za ta splet vprašanj mora veljati temeljno izhodišče, da je delo znotraj ZK prvenstveno – čeprav ne samo to – priprava za delo komunistov znotraj vseh organov našega samoupravnega

negativnega mehanizma, znotraj socialistične zveze in sindikata, skratka povsod tam, kjer se soočajo in usklajujejo različni interesi, kjer je to rišče družbene aktivnosti. Zato je tudi treba v okviru opredeljene in dogovorjene politike razvijati ter okrepiti odgovornost posameznih institucij, ki so v našem sistemu tudi odgovorne za izvajanje politike.

Slovenska Zveza komunistov se te svoje družbene vloge zaveda, zato tudi opozarja vse, posebej pa svoje članstvo, da je rešitev iz morbitivnih objektivnih in

subjektivnih gospodarskih ali drugačnih zagat le v izvajanju dogovorjene – na primer – ekonomske politike ter načel ustave. Da se zaveda svoje odgovornosti pri uresničevanju dogovorjenih družbenih nalog pa še nika-

kor ne pomeni, da so odgovornosti razrešeni tudi vsi tisti, ki so ne na koncu že po svoji strokovni plati odgovorni za uresničevanje sprejete politike. Prav v primerih neuresničevanja skupnih nalog je potrebno še posebej močno in stalno poudarjati, da so te službe in institucije v bistvu le metodoška pota za uresničevanje dogovorjenih ciljev in je zato obsojajna vredno, če zaradi svoje lenobnosti ali celo zbirkratiziranosti postavljajo ovire na poti k ustavnim ciljem.

MILAN MEDEN

Odgovornost

● VELENJČANI SKRBIJO ZA LEPOTO MESTA

Častni zlati znak za Nestla Žganka

V dvorani skupščine občine Velenje je bil pretekli teden zbor turističnega društva Velenje, na katerem je glavni tajnik turistične zveze Slovenije Boris Matajec izročil predsedniku skupščine Nestlu Žganku častni zlati znak TZ Slovenije. Poleg tega so podelili tudi vrsto priznanj in diplom ter še srebrni in bronaste častne znake.

Profesor Zoran Vudler, glavni tajnik celjske turistične zveze je povedal, da njihova zveza že deset let organizira tekmovanje

za najlepši kraj oziroma mesto na širšem celjskem območju. Tako so bile lani izbrane Luče že drugič zapored za najlepši

kraj, Velenje pa prav tako že drugič za najlepše mesto.

„Velenje to visoko priznanje vsekakor zasluži,“ je dejal prof. Zoran Vudler. „Mesto je vzorno estetsko urejeno, ponaša se z lepimi zelenicami. V tem mestu živijo ljudje, ki ne skrbijo le za hiter gospodarski razvoj, ampak jim globoko v srcu leži tudi lepota mesta. S tem, da je Velenje doseglo takšno stopnjo estetske ureditve, so dani pogoji za še večji razvoj turizma.“

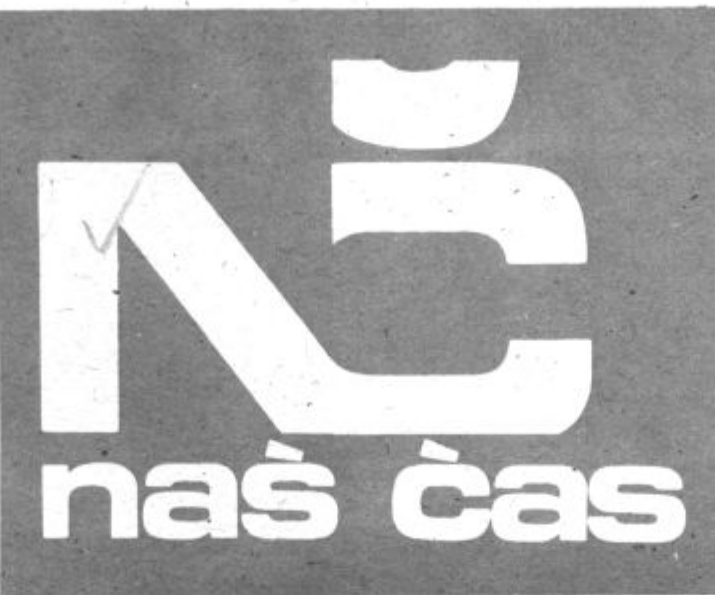
Prof. Zoran Vudler se je nato zahvalil predsedniku Nestlu Žganku in vsem tistim, ki skrbijo za lep videz mesta. Upošteva je zasluge pri graditvi in rasti doline in njegovo skrb za čimlepšo podobo Velenja, je TZ Slovenije sklenila, da Nestlu Žganku – kot edinemu predsedniku doslej – podeli častni zlati znak. To visoko priznanje je Nestlu Žganku izročil glavni tajnik TZ Slovenije Boris Matajec.

Srebrni znak je prejel član upravnega odbora TD Velenje Avgust Jeriha. Bronaste pa:

Lojze Jevšenak, kot priznanje za dolgoletno delo pri TD, organiziranju zlasti smučarskoskalskih prireditvev. Branka Mravljak, ki je vselej aktivno sodelovala pri organizaciji plesnih pa tudi drugih prireditvev.

Častni bronasti znak pa sta dobila tudi Stanko Hudales in Miha Valenc, ki imata glavne zasluge, da smo lahko v Velenju dolga leta spremljali pustni karneval.

Celjska turistična zveza je za najlepše urejeno hišo izbrala hišo Tilke in Avgusta Jeriha (cesta na griču 3), drugo nagrado je podelila Tatjana in Lojzetu Napotniku (Gorenjska cesta), tretjo Miri in Jožetu Gorniku (Efenkova 32). Poleg tega so diplome prejeli še Cilka in Ivan Blažič, Ivica in Tone Hren, Angelca in Srečko Vučkovič, Betka in Vili Cimperc, Marija Sablatnik in Anica Pistonik ter osnovna šola Miha Pintar Toledo, kjer ima precej zaslug za lepo urejenost okolice tudi njen hišnik Jože Voden.

23. maja 1975 – leto XI. št. – 19 (278) – cena 2 din
Glavni in odgovorni urednik Ljuban Naraks

● PRIREDITVE V OKVIRU »MESECA MLADOSTI« V OBČINI VELENJE

Srečanje mladosti in bratstva

Občinska konferenca Zveze socialistične mladine Velenje je pripravila skupaj z vsemi osnovnimi organizacijami Zveze socialistične mladine v Šaleški dolini vrsto prireditvev v okviru „praznika mladosti.“

Na vseh osnovnih šolah so pripravili predavanja za učence 7. razredov pred sprejemom v Zvezo socialistične mladine. Mladi iz Šaleške doline so se udeležili v Ljubljani „pohoda po poteh partizanske Ljubljane“ in osrednje slovenske proslave ob 30-letnici zmage nad fašizmom in osvoboditve, bili so v Topolšnici, kjer je mladinska teritorialna enota sodelovala tudi v mimohodu, zadnjo soboto pa so bili tudi na slavlju na Poljani pri Prevaljah.

Osrednja slovesnost ob letošnjem „meseču mladosti“ bo danes popoldne na kotkalkališču v Velenju. Najprej bo srečanje športnikov iz Velenja in garnizije JLA iz Celja. Pozneje bodo sprejeli v Zvezo socialistične mladine okrog 500 novih članov, učencev 7. razredov osnovnih šol, razglasili bodo rezultate tekmovanja za „Kajuhoval pokal“ ter podelili 10 priznanj mladim družbeno političnim delavcem.

Jutri, 24. maja, bodo Šaleško dolino obiskali pripadniki JLA iz garnizije Postojna, ki nadaljuje tradicije slavne XIV. divizije.

31. maja in 1. junija pa bo v Velenju prvo „Srečanje mladosti in bratstva“, srečanje mladih iz občin Vrnjačka Banja, Ormož in Velenje. Mladi se bodo pomerili v rokometu, namiznem tenisu in nogometu ter se dogovorili za nadaljnje sodelovanje občine Vrnjačka Banja z občinama Velenje in Ormož, s katerima je pobratena. Srečanja naj bi postala tradicionalna, vsako leto pa bi bilo „Srečanje mladosti in bratstva“ v drugi občini.

Predsednik velenjske skupščine Nestl Žgank je dobil častni zlati znak TZ Slovenije.

Nadj obiskal Šmona

Predsednik Zveze združenj borcev NOV Jugoslavije, armadni general Kosta Nadj, je zadnjo soboto, 17. maja, proti večeru obiskal v Zavodnjah člana sveta republike Slovenije, Franca Šmona. Skupaj z armadnim generalom Kostom Nadjem so bili še predsednik republiškega odbora ZZZB NOV Slovenije Bogdan Osolnik, sekretar RO ZZZB NOV Tone Turnher, načelnik štaba IV. operativne cone Pero Bravčič, predsednik velenjske občinske skupščine Nestl Žgank, sekretar komiteja občinske konference ZK Velenje Franjo Korun, predsednik občinskega odbora ZZZB NOV Velenje Filip Lesnjak in predsednik občinskega odbora Zveze rezervnih vojaških starešin Velenje Milan Štimac.

Visoki gostje so se med obiskom v Zavodnjah poklonili spominu 26 znanih in neznanih borcev XIV. divizije, ki so pokopani na tamkajšnjem pokopališču in ki so padli v februarjskih dneh 1944 ob zaključku legendarnega pohoda te partizanske enote na Štajersko.

Franco Šmon je predsednika Zveze združenj borcev NOV Jugoslavije Kosta Nadjja seznanil z razvojem narodnoosvobodilne boje v Zavodnjah okolici, orisal pa mu je tudi prizadevanja tamkajšnjih ljudi za napredek njihove krajevne skupnosti in pripravljenost, da tudi sami pomagajo pri urejanju posameznih nalog. Razgovora s Kostjo Nadjem in drugimi visokimi gosti se je udeležilo tudi nekaj članov borčevske organizacije iz Zavodnej.

DO 31. MAJA nudimo stanovanjsko opremo
PROIZVAJALCEV SLOVENIJALE
NUDIMO KREDIT DOSTAVA NA DOM

era

OD 5 DO 15% CENEJE!
SODOBNA OPREMA

ZADNJE DNI PO SVETU...

● Avstrija gluha za vse zahteve

Avstrijska vlada je še naprej gluha za vse upravičene zahteve tako predstavnikov naše manjšine onstran Karavank, kot jugoslovanske vlade: dvajset let po podpisu avstrijske državne pogodbe morajo Korošci še vedno čakati na izpolnitev določil sedmega člena avstrijske državne pogodbe.

Celo več: v zadnjih dneh smo bili priče izredno grobim izjavam najprej zveznega kanclerja Bruna Kreiskiga, nato pa še avstrijske vlade, ki je zavrnila vse jugoslovanske zahteve.

Tako stanje stvari je vneslo v jugoslovansko-avstrijske odnose izrazito poslabšanje in posledic za zdaj še ni mogoče dojeti v celoti, pri čemer pa ni odveč pripomba, da bodo precejšnje in ne bodo omejene samo na odnose med dvema sosednjima državama.

Jugoslavija terja, naj vlada sosednje republike izpolni vse tisto, kar je po določilih avstrijske državne pogodbe dolžna, na kratko rečeno pa tole: zagotoviti enakopravnost in nemoten narodnostni in socialni razvoj, kar nikakor ni omejeno samo na postavljenih napisanih krajevnih tabel v dveh jezikih. Na naslednje se Avstrija izgovarja, da še ni utegnila storiti - vse ostalo pa da je že!

Toda Avstrija ostaja gluha za te zahteve in zato je mogoče pričakovati še naslednje poslabšanje že tako ne preveč dobrih odnosov. Odgovornost za to bo imela v vsakem primeru vlada na Dunaju.

● Končan zaplet z Mayaguez

Medtem se je k sreči končal zaplet z ladjo Mayaguez, ki so jo Američani zasedli potem, ko so jo okoli 7 milj od nekega kamboškega otoka (ki je okoli 60 milj oddaljen od kamboške obale) zasedle pomorske enote Kambožde.

Predsednik ZDA Gerald Ford je ukazal, naj stopijo v akcijo pripadniki pomorske pehote, ki so se izkrcali na otoku, ob katerem je bila zasidrana Mayaguez in prodrli na ladjo.

Dve uri kasneje je Kambožda izpustila 40 ujetih mornarjev zate ladje - toda mornarji so napadli že prej in bombardirali

tudi neko rafinerijo. Tako je predsednik Ford udaril ne da bi počakal na razplet politično-diplomatske akcije.

To je potrdil tudi generalni sekretar Združenih narodov dr. Kurt Waldheim, ki je dejal, da so ameriške sile začele z napadom, še preden je potekel rok, do katerega naj bi kambožanci izpustili mornarje in ladjo.

Oblasti v Phnom Penhu so izjavile, da je imela ladja vohunsko nalogo in da je prevažala orožje ter razstrelivo. Američani pa so to gladko zavrnilo. Kapetan zajete ladje je kasneje v Singapuru povedal novinarjem, da je povabil predstavnike kamboške armade, naj si ogledajo skladišča in ugotovijo, če je v njih kaj orožja.

Kakorkoli že, zadeva se je končala, pa čeprav s precejšnjimi izgubami. Američani so imeli petnajst mrtvih in okoli 70 ranjenih, izgubili pa so tudi tri helikoptere. Kamboške izgube niso znane, so pa najbrž tudi precejšnje.

● Srečanje Kissinger-Gromiko

Na Dunaju sta se srečala sovjetski zunanji minister Andrej Gromiko in ameriški državni sekretar za zunanje zadeve dr. Henry Kissinger. Razpravljala sta o evropski varnosti in sodelovanju (zaključna konferenca o tem bo sredi leta v Helsinkih), položaju na Bližnjem vzhodu, Indokini in dvostranskih odnosih.

Srečanje, ki sta ga obe strani označili kot koristno, ni prineslo nobenih posebnih dramatičnih rezultatov, toda tega tudi nihče ni pričakoval, saj je bolj sodilo v okvir bolj ali manj rednih posvetovanj med predstavniki dveh super sil na različnih ravneh.

Potrdilo pa je, da še vedno velja usmeritev na politiko popuščanja napetosti in prijateljsko sodelovanje povsod tam, kjer je to mogoče - pa čeprav imata državi različna mnenja in stališča o vrsti problemov.

Tako je tudi glede Zenevske konference o Bližnjem vzhodu, za katero se Sovjetska zveza zavzema, da bi bila čimprej, Američani pa še vedno verjamejo v neko inačico politike „korak za korakom“, ki je sicer že doživela prepričljiv neuspeh med zadnjim Kissingerjevim posredovanjem.

...IN DOMOVINI

PROMET - Zakon o varnosti cestnega prometa je dopolnjen z novimi pravilniki o prometnih znakih, registraciji motornih in priključnih vozil, opremi, dimenzijah in skupni teži vozil cestnega prometa ter pravilnikom o zdravstvenih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati vozniki motornih vozil. Novi pravilniki zajemajo tudi nove predpise, ki bodo veljali s 1. januarjem 1976 in 1. januarjem 1977. S 1. januarjem prihodnjega leta bodo izdajali tudi nova prometna dovoljenja za registriranje vozila, nove registrske tablice z „reflektivnimi lastnostmi“ in potrdila o časni registraciji vozil. Dovoljenja, ki so bila izdana po dosedanjem pravilniku, bodo zamenjali pri prvem podaljšanju prometnega dovoljenja.

OCENA - Uresničevanje stališč in sklepov četrte seje CK ZKS ter pregled in ocena vsebine in aktivnosti organizacij ZK v pripravah na peto sejo naj pokaže idejno organizacijsko in kadrovske krepitev Zveze komunistov na vseh področjih našega družbenopolitičnega življenja. To je osnovno izhodišče minulega posveta sekretarjev komitejev občinskih konferenc ZKS in medobčinskih svetov, ki ga je sklical Izvršni komitej, predsedstva CK ZKS in v katerem sta uvodoma spregovorila predsednik CK ZKS Franc Popit ter sekretar IK Franc Setinec.

RAZGOVOR - V Ljubljani je bil skupni sestanek komunistov iz osnovnih organizacij ZK TOZD „Avtomatika“ Pržanj in „Elektronika“ Gorenje. Osnovna naloga razgovora komunistov, ki so se ga razen predstavnikov družbenopolitičnih organizacij in vodstev obeh TOZD udeležili tudi France Popit, predsednik

CK ZKS, Igor Uršič, član izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS in Peter Toš, predsednik komiteja predsedstva CK ZKS za samoupravne odnose v združenem delu, je bila oceniti, v tolikšni meri sta se obe temeljni organizaciji združenega dela že konstituirali v duhu nove ustave, ter kako uresničujeta samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev v elektrokovinski industriji Slovenije, ki sta ga podpisali lani poleti, skupaj z drugimi organizacijami združenega dela „Iskre“ in „Gorenja“

GRADBIŠČE - Konec meseca se bo začela prva faza gradnje petrokemičnih naprav južno od Omišlja na otoku Krku. Po sedanjih cenitvah bo celotna gradnja veljala 360 milijonov dolarjev, prva faza gradnje pa bo trajala približno štiri leta. Tako bodo zgradili luko za pristajanje tankerjev in naftni terminal v Omišlju, prav tako pa tudi 735 kilometrov cevovoda do Lendave, Pančeva in jugoslovansko-madžarske meje pri Goli.

PODPREDSEDNIK - Pod vodstvom predsednika republike Josipa Broza Tita je bila v Beogradu 32. seja predsedstva SFRJ. Na seji so v skladu z ustavo in sprejetim načelom zaporedja izvolili in razglasili za podpredsednika predsedstva SFRJ dr. Vladimira Bakarića, člana predsedstva iz SR Hrvatske, ki je zamenjal dosedanjega podpredsednika Petra Stambolića.

UDARNIK - Alija Sirotnović, slavni jugoslovanski udarnik, nekdanji rudar v Brezi, bo znova vzel v roke kramp in simbolično začel letošnjo mladinsko delovno akcijo „Palič 75“ pri Subotici.

● PROSLAVA 30-LETNJE ZAKLJUČNIH BITK IN KONČNE ZMAGE NAD FAŠISTIČNIMI VOJAŠKIMI SILAMI NA POLJANI PRI PREVALJAH:

Naša skupnost je živa, močna in trdna

Na Poljano, prizorišče zaključnih bojev v II. svetovni vojni na evropskih tleh, so prišli zadnji soboto, 17. maja, tudi številni gostje, delegati republiških samoupravnih in družbeno političnih organizacij, Sergej Kraigher, France Popit, Mitja Ribičič, Marijan Breclj, Franc Leskošek - Luka, Andrej Marinc, Franc Tavčar - Rok in drugi, pridružil pa se jim je tudi John Blatnik, vodja ameriške vojaške misije pri Glavnem štabu NOV Jugoslavije. Prišle so še delegacije in borci vseh enot IV. operativne cone, pa predstavniki Zveze koroških partizanov iz Celovca ter blizu 15.000 borcev, aktivistov, delovnih ljudi in mladine iz vseh koroških krajev, Maribora, Celja, Velenja, Gornje Savinjske doline, zasavskih revirjev in od drugod.

Zborovanje je začel predsednik Občinske konference SZDL Ravne na Koroškem, Ivan Zagar, ki je poudaril, da Poljane ne predstavljajo le kraj, kjer sta se manifestirala bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti. To je bila manifestacija odločenosti do kraja osvoboditi domovino, dokončno iztržiti fašizem in notranje izdajalce. Ta bitka je bila simbol odnosa jugoslovanskega ljudstva do svobode in domovine.

Prvi slavnostni govornik, Mitja Ribičič, predsednik Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, je poudaril med drugim, da smo se na strani zavezniških vojsk prvi od vseh podjarmljenih uprli fašističnim uničevalcem ljudi in zlasti malih narodov, tako smo na evropskem bojišču druge svetovne vojne ta boj končali zadnji. Končali zmagovito, zato pa za ceno dragocenih življenj tisočev fantov in deklet slovenskega rodu in vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti, med katerimi so mnogi omahnili že na pragu svobode.

Mitja Ribičič je obširno govoril o razvoju narodnoosvobodilnega gibanja pri nas, ki ga je organizirala in vodila Osvobodilna fronta pod vodstvom delavske avantgarde, o pomenu tega veličastnega boja, o boju koroških partizanov ter o sodelovanju z našimi sosedi, posebej pa tudi o uresničevanju določb avstrijske državne pogodbe ter o zadnjih dogodkih. Poudaril je, da bo naš tisk, radio in televizija tudi vnaprej žigosal vsak pojav oživljanja nacizma, pa naj bo to včeršnjim hitlerjevskim mladincem v sosedni deželi vseh ali ne. Ob zaključku govora je Mitja Ribičič poudaril, da se nismo zbrali tu ob sami meji, na

Poljani, ko slavimo zadnji dan vojne in prvi dan svobode, da bi komurkoli grozilo ali mu vsiljevali svojo pamet ali sistem. „Na vojaški paradi v Beogradu smo pokazali veliko moč jugoslovanske vojske, da bi se še bolj okrepila naša lastna samozavest, pa tudi zato, da bi se prepričali tisti, ki so nam v teh tridesetih letih že tolikokrat napovedali smrt in razpad, kako živa, razgibana, močna in trdna skupnost smo, in da bomo takšni tudi ostali.“

V imenu borcev narodnoosvobodilne borbe je pozdravil udeležence proslave na Poljani poveljnik enot 3. Jugoslovanske armade in predsednik Zveze združenih borcev NOV Jugoslavije, armadni general Kosta Nadj, ki je tudi obširno spregovoril o zaključnih operacijah naših enot za osvoboditev naše domovine. „V tem jubilejnem letu smo, na žalost, priče poskusom izkrivljanja zgodovinske resnice in dogajanj v 2. svetovni vojni. Nekatere sile žele poveličevati vlogo enega in zmanjšati vlogo drugega naroda, ali utišati neprijetno preteklost nekega današnjega zaveznika. Med temi so trditve, s katerimi izkrivljajo dejstva o začetku in značaju NOB ter o vlogi jugoslovanskih narodov v zmagi antihitlerjevske koalicije. Jasno je, da nas takšne trditve žalijo, ker smo žive priče in soudeleženci v borbah za zmago nad fašizmom. Oboroženi boj smo začeli v trenutku, ko je bil fašistični zavojalec najmočnejši, ko so se nekateri sramežljivo upirali, drugi so bili tiho ali pa so bili ob strani Hitlerja.“

Kosta Nadj je med drugim poudaril, da se republika Avstrija kljub naporom in mnogim pobudam Jugoslavije sistematično in vztrajno bori proti uresničevanju določb avstrijske državne pogodbe. Zlasti smo zaskrbljeni, ker Avstrija istočasno

dovoljuje oživljanje nacizma in velikonemškega šovinizma. Dovolili so, da so ob proslavi 30-letnice zmage nad fašizmom prav fašisti s kljukastimi križi prišli izzivat v bližino naše meje. Za nas Jugoslovane, ki dosledno izpolnjujemo mednarodne dogovore in se borimo za dosledno uresničevanje pravic svobodnega razvoja vseh narodov sveta in spoštovanja vseh manjšin, je

še toliko bolj nerazumljivo, da publika Avstrija, kot država, ki med prvimi občutila strahote šističnih pohodov, nima moči, volje, da se odločno upre oživljanju fašizma v svoji deželi.

Z velikega ljudskega slavlja Poljani so poslali pozdravno pismo predsedniku Titu, v katerem so pisali tudi najboljše želje za njegov 83. rojstni dan.

Velikega zborovanja na Poljani se je udeležilo 15 tisoč udeležencev

● PRIZNANJE ZA PIONIRSKI ODRED NA OSNOVNI ŠOLI „BRATOV LETONJE“

Kipec kurirja Jovice

Svet za vzgojo in varstvo otrok Jugoslavije podeli vsako leto „Kipec kurirja Jovice“ najboljšemu pionirskemu odredu v vsaki republiki. V letošnjem jubilejnem letu, ko slavimo 30-letnico zmage in osvoboditve, je prejel v Socialistični republiki Sloveniji to visoko odlikovanje pionirski odred na Osnovni šoli „Bratov Letonja“ v Smartnem ob Paki, tudi zaradi uspešnega izpolnjevanja programa letošnjih Jugoslovanskih pionirskih iger „Naša domovina pod svobodnim soncem“.

Pionirski odred na osnovni šoli „Bratov Letonja“ je prejel „Kipec kurirja Jovice“ za večletno uspešno

delo, predstavlja pa priznanje tako za pionirje in mentorje, ki spremljajo in usmerjajo delo pionirjev. V

Niko Lukež izročja kipec predsednici pionirskega odreda Vlasti Špeh

Smartnem ob Paki so ustanovili pionirski odred oktobra 1946, leta 1972 pa so ga poimenovali po prvoborcih iz kraja - bratih Letonja. Odred je opravil v 29 letih obstoja pomembno delo, vseskozi pa so stali solarijem ob strani prostovolni delavci, pa člani TVD Partizan, Ljudske tehnike, gasilci in drugi. Izredno razgibano je delo krožkov, saj so v poprečju učenci vključeni v delo 2 krožkov. Mentorji so si prizadevali, da bi v delo krožkov vnesli kar največ samoupravnih prvin, nasploh pa mlade vseskozi navajajo na samostojno delo, kritičnost in odgovornost.

Vsa leta izpolnjujejo naloge v okviru Jugoslovanskih pionirskih iger. Pripravljajo prireditve in proslave, pri čemer se povezujejo s prosvetnim društvom in osnovno organizacijo ZSM v kraju. Sodelujejo v prostovoljnih delovnih akcijah, skrbijo za ostarele občane, izdajajo pa tudi glasilo „Naši vrstniki“. Uspešni so mladi športniki, lepe uspehe pa je dosegel tudi likovni krožek itd.

Se posebej pa velja naglasiti aktivnost pionirskega odreda na osnovni

šoli „Bratov Letonja“ v Smartnem ob Paki pri obujanju in ohranjanju tradicij NOB. Pripravili so vrsto govorov in srečanj z borci NOB, obiskujejo partizanske pohode, pripravljajo partizanske pohode, tekmujejo v znanju o NOB, skupaj s člani Zveze borcev in Zveze socialistične mladine v kraju pa skrbijo spomenike in spominska obeležja narodnoosvobodilne vojne.

Na priložnostni slovesnosti, ki jo je zadnji soboto predsednik Zveze prijateljev mladine Slovenije, Niko Lukež, predal pionirskemu odredu na Osnovni šoli „Bratov Letonja“ v Smartnem ob Paki „Kipec kurirja Jovice“, so solariji predstavili uspešne dejavnosti mladih tudi na vtilnim gostom, med katerimi je tudi Nestl Zgank, predsednik večske občinske skupščine. V imenu občinske pionirske komisije je orisal dejavnost pionirske organizacije Martin Pustatičnik.

Podelitev visokega priznanja „Kipec kurirja Jovice“ je bil osnovno šolo „Bratov Letonja“ za Smartno ob Paki pomemben goodek!

Vabimo na proslavo na Paški Kozjak

Krajevne skupnosti in družbenopolitične organizacije Dobrne, Vinske Gore, Šaleka in Pake pri Velenju, Vitanja in Strmca pri Vojniku, prirejajo na Paškem Kozjaku proslavo ob 30-letnici zloma okupatorja in zmage nad fašizmom.

Proslava bo 25. maja 1975 s pričetkom ob 10. uri. Prosimo občane zgoraj omenjenih krajevnih skupnosti, kakor tudi borce in aktiviste NOB ter občane sosednjih občin, da se proslave udeležijo v čimvečjem številu.

Po končani proslavi bo tovariško srečanje. Za vse udeležence proslave je preskrbljen brezplačen partizanski golaž.

Vljudno vabljeni!

Občani so prevečkrat brezbrizni

Letos je minilo že 31 let, odkar je tovariš Tito z odlokom ustanovil enotno službo javne varnosti. Kot vsako leto so velenjski miličniki tudi letošnji 13. maj proslavili slovesno. Predsednik skupščine občine Velenje jih je skupaj z njihovimi ženami povabil na sprejem, na katerem so miličnikom Janezu Zupančiču, Petru Crešniku in Karlu Krajniku podarili ročne ure za njihovo petnajstletno delo v organih za notranje zadeve. Miličniki so na postajo povabili pionirje sedmih in osmih razredov ter jih seznanili s svojim delom in opremljenostjo. Za vse šole so pripravili predavanje o pomenu ustanovitve uprave javne varnosti pred tridesetimi leti, poleg tega so pionirjem zavrteli še film o miličniškem poklicu.

Mi pa smo praznik organov javne varnosti izkoristili za pogovor s komandirjem Cirilom Jogrom, ki je že 28 let v vrstah miličnikov, in to od leta 1949 kot komandir.

— **Tovariš komandir? Vsako leto na vaš praznik povabite pionirje na postajo. Ali ta obisk pritegne katerega izmed njih, da se potem odloči za miličniški poklic?**

V lanskem letu je odšlo v kadetsko šolo iz naše občine osem mladih, letos pa imamo pet kandidatov. Vendar upam, da se bo to število še nekoliko povečalo, ker jih je nekaj še izrazilo želje, da bi postali miličniki.

Je to za vaše potrebe dovolj?

„Ne moremo se pohvaliti, da smo kadrovsko dobro zasedeni. Potrebovali bi deset miličnikov. Zlasti pereče bo to vprašanje čez šest, sedem let, ko se nas bo približno šest upokojilo. Največji vzrok, da miličnikov ne dobimo, je pomanjkanje stanovanj, pa tudi nizki osebni dohodki so krivi, da miličnikov ni dovolj. Zato odhajajo v druge poklice. Letos sta že dva zapustila naše vrste.“

Kako pa je z vašo tehnično opremljenostjo?

Tehnično smo dobro opremljeni. Lani nam je dala občina denar za nakup dveh avtomobilov, letos pa še za novo intervencijsko vozilo.

Ste zadovoljni s sodelovanjem občanov?

V veliko primerih je sodelovanje občan-miličnik dobro. Dogaja pa se tudi, da so občani ob določenih stvareh zelo indiferentni. Zlasti tedaj, kadar niso sami prizadeti. Bolj bi se morali zavedati, da danes zaščita osebnega in družbenega premoženja ni le dolžnost samo organov uprave javne varnosti, ampak je celotna družba dolžna, da varuje našo ustavno ureditev, ker vemo, da smo si našo svobodo s krvjo priborili. Vsak delavec na delovnem mestu kot krajan v krajevni skupnosti sta dolžna, da skrbita za zaščito zasebnega in družbenega premoženja. Vemo, da je krajevna skupnost tista temeljna družbenopolitična skupnost, kjer se odvija vse politično in družbeno življenje. Tudi na postaji milice smo se reorganizirali, in ustanovili tako imenovane varnostne okoliše, kar nam omogoča večjo povezanost s krajanji. Dodati moram

tudi, da občani nemalokrat stojijo ob strani, ko bi morali nastopiti kot priča na sodišču ali pa pri sodniku za prekrške. Niti pet odstotkov ni tistih, ki kaznivoga dejanja ne prijavijo, če so sami utrpeli škodo. Nasprotno pa prijavi delovnih organizacij, kadar gre na primer za kaznivo dejanje zlorabe uradnega položaja, ni dosti.

Lahko v naši občini govorimo tudi o pojavih mladinskega kriminala?

V zvezi s tem moram naglasiti predvsem naslednje. Precej zaskrbljujoče je, da je v občini veliko mladih, ki nenehno menjavajo službe. Skratka, nočejo delati in zaradi te nedelavnosti največkrat zaidejo na stranska pota.

Ciril Joger, komandir postaje milice Velenje

Vaše delovno območje je zelo veliko. Pred časom ste vaš oddelek iz Šoštanja preselili v Velenje. Prav to pa je vzrok, da je v Šoštanju še vedno slišati glasove, da zdaj v tem mestu niste več tako uspešni kot ste bili?

S temi trditvami se ne morem strinjati. Nasprotno, lahko rečem, da zdaj teren bolje pokrivamo kot prej. Ko je bil oddelek v Šoštanju, sta bila dva (komandir in dežurni) stalno odsotna s terena.

In kakšne so vaše želje?

Da bi občani še bolj tesno sodelovali z nami, saj bo potem stanje prav gotovo veliko boljše in da bi bili vozniki na cestah bolj obzirni. Vozniki avtomobilov in drugih motornih vozil naj bolj upoštevajo prometne predpise, da nam ne bo treba izrekatoli toliko kazni. Samo lani so morali kršilci prometnih predpisov skupaj odšteti 23,5 starih milijonov dinarjev, pa tudi letos smo morali izreči že za tri stotine milijonov in pol dinarjev kazni. Ob koncu pa bi se rad tudi prek vašega časopisa zahvalil delegaciji pionirjev z osnovne šole Gustava Sliha, ki so nam prišli čestitat ob našem prazniku ter za maketo tanka, ki so ga sami napravili pri tehničnem pouku.

Manifestacija bratstva in solidarnosti v Subotici

Konec minulega tedna je več kot 500 mladink in mladincev Združenih industrijskih podjetij Gorenje proslavilo Dan mladosti in 30-letnico osvoboditve s svojo vsakoletno kulturno športno manifestacijo „Dan mladosti – dan Gorenja“. Letos je srečanje pripravila mladinska organizacija tovarne Gorenje – Sever v Subotici.

V dveh dneh, 16. in 17. maja 1975, so mladinke in mladinci tovarn Gorenja iz Velenja, Mute ob Dravi, Slovenj Gradca, Šoštanja, Gornje Radgone, Ruš, Sombora, Kikinde in Subotice tekmovali med seboj v petih športnih zvrsteh in se pomerili tudi na kulturnem področju.

Udeleženci iz Slovenije so z avtobusi prispeli v tovarno Gorenje-Sever v Subotici 16. maja zjutraj. Pred tovarno so jih pričakali tamkajšnji mladinci in jim pripeli značke elektromotorja, simbola tovarne Sever. Še preden je tega jutra več kot 3000 delavcev te tovarne začelo s svojim delom, so se skupaj z vsemi gosti zbrali v novi delovni hali k slovesnosti in otvoritvi olimpiade mladih delavcev Gorenja. Goste in svoje sodelavce je pozdravil predsednik mladinske organizacije Severa Nedžad Džambazov. V svojem govoru je posebej poudaril, da je dvodnevno tekmovanje mladih delavcev Združenega podjetja Gorenje velika športna manifestacija čvrste povezanosti in solidarnosti mladih. Tekmovanje predstavlja izraz bratstva in enotnosti mladih iz dveh različnih krajev naše samoupravne socialistične domovine.

V imenu delavcev Severa in vseh mladih delavk in delavcev Gorenja je mladinka Boca Branka prečitala pozdravno pismo tovarišu Titu. Poslali so mu

mladinski pozdrav in obljubo, da bodo dosledno in verno sledili njegovi revolucionarni poti. V imenu mladih Slovencev, Srbov, Hrvatov, Madžarov in pripadnikov 15 narodov in narodnosti, ki delajo v tovarnah Gorenja, so predsedniku Titu zalehli dolgo življenje in dobro zdravje.

V lepem dopoldnevu so se nato v športnem parku ob izsušenem Paličkem jezeru začela športna tekmovanja v malem nogometu, rokometu, namiznem tenisu, streljanju z zračno puško in šahu.

Kljub veliki vročini so mladi tekmovalci pokazali veliko vzdržljivost in veliko volje po zmagi. Prvi dan so bila na sporedu srečanja dopoldne in popoldne, drugi dan pa so bila dopoldne na vrsti končna tekmovanja. Ob 13. uri je bil svečan zaključek športnih iger srečanja. Na stadionu so razglasili rezultate in najboljšim trem ekipam v vsaki panogi podelili lepo izdelane keramične plakete. Najboljše uspehe so dosegli domačini, saj so bili prvi v malem nogometu, šahu in streljanju. Ekipa Gorenja TGO Velenje je bila prva v rokometu, ekipa Gorenje-Elrad pa v namiznem tenisu.

Srečanje so zaključili s kulturno-zabavno prireditvijo v Domu mladine v Subotici. Med kvizom znanja o narodnih herojih so podelili priznanja najboljšim mladim delavcem – samoupravljavcem. Ta priznanja so letos dobili: Milan Kretič, Darko Oder, Vlado Cankar in Ivan Sotošek iz Gorenja, Velenje, Branko Špital iz Lesne, Šoštanj, Savo Albijanič, Marija Honko, Lajoš Rožnik, Jožef Nadž, Radisav Lacmanovič in Ivica Gabrič iz tovarne Gorenje-Sever, Subotica, Ivan Milošević iz tovarne Gorenje, Sombor, Ivan Marič iz tovarne Petar Drapsin, Kikinda, Ignac Skralovnik in Blaž Topler iz tovarne Gorenje-Muta, Muta ob Dravi, Vinko Zalar iz tovarne Gorenje-Metalplast, Ruše, Ivan Kolmanič iz tovarne Gorenje-Elrad, Gornja Radgona, Marko Stolcer iz tovarne Gorenje-Fecro, Slovenj Gradec.

V kvizu znanja o narodnih herojih in samoupravljanju v podjetju je zmagal Stanko Horvat iz tovarne Gorenje-Elrad, Gornja Radgona.

Kulturno-zabavni večer so z narodnimi plesi in pesmijo zaključili člani kulturno-umetniške skupine „Mladost“ iz Subotice.

V Subotici so se zbrali na sestanku mladinski funkcionarji tovarn Gorenja in sprejeli sklep, da bo naslednje srečanje mladine Gorenja ob letu dni v Gornji Radgoni.

Marsikateri udeleženec se je vrnil iz Subotice s prijetnimi vtisi. Dvodnevno bivanje v Paliču pri Subotici bo ostalo v spominu zaradi gostoljubnosti mladih delavcev Gorenje-Severa. Navezali so prijateljske stike in se poslovili s kolom pred odhodi avtobusov.

H. J.

● V MOZIRJU:

ODSLEJ LOČENE SEJE ZBOROV

Na ponedeljkovi seji družbenopolitičnega zbora skupščine občine Mozirje so delegati zelo kritično spregovorili o doseganju delu zbora in med drugim podčrtali, da je v bodoče treba prenehati s prakso skupnih sej vseh treh zborov skupščine. To namreč eno-omogoča, da bi se zbori pri svojem delu usmerili v obravnavo tistih nalog, ki so za njih specifične. Uvodno analizo o doseganju delu zbora in podal njegov predsednik Jože Rakun. Obenem je navedel nekaj napotkov za nadaljnje delo.

Za ustrežnejše delovanje delegatov v družbenopolitičnem zboru in njihovo trajno povezanost z družbenopolitičnimi organizacijami je treba družbenopolitični zbor razbremeniti tistih pristojnosti, ki po naravi dela ne spadajo v njegovo pristojnost. Delegatov v bodoče ne bi smeli obremenjevati z dodatnimi družbenopolitičnimi funkcijami, prav tako se je treba zavzeti za racionalizacijo političnega dela. Družbenopolitični zbor se bo moral v prihodnje večkrat sestati s predstavniki posameznih družbenopolitičnih organizacij in analizirati svoje delo, in kako poteka uresničevanje delagatskih razmerij. Čimprej je treba spremeniti in dopolniti sedanji statut skupščine občine, in v njem podrobno določiti naloge posameznih zborov. Jože Rakun je v svoji analizi med drugim še omenil,

da tudi udeležba na dosedanjih sejah zbora ni bila zadovoljiva. Kot glavni vzrok za to je omenil prav dosedanji način skupnega sestajanja vseh zborov, preobširnih dnevni redov, kar je bilo nemalokrat vzrok, da so delegati prihajali na seje le zaradi glasovanja. V prihodnje bo treba izboljšati tudi informiranje. Družbenopolitični zbor in še zlasti socialistična zveza sta veliko naredila za razvijanje delagatskega sistema v družbeni bazi ter povezovanje zbora z družbenopolitičnimi organizacijami. Še vedno je premalo storjenega na področju usmerjalne in usklajevalne naloge. Težave, ki se pojavljajo pri delu zbora, so največkrat posledice forumskega načina dela. Ugotavlja se, da so delegati premalo vključeni v različna delovna telesa in organe socialistične zveze. Tudi rezultati uresničevanja

delagatskega razmerja med delegati v tem zboru in SZDL niso preveč spodbudni. Še vedno ne omogočajo, da bi lahko Socialistična zveza polno zaživela kot fronta organiziranih socialističnih sil.

Da bi vse te slabosti odpravili, je treba čimprej sprejeti novo organiziranost družbenopolitičnih organizacij ter na podlagi statuta in pravil SZDL njihovo delovanje.

V nadaljevanju seje so delegati družbenopolitičnega zbora mozirske občinske skupščine poslušali več poročil: med njimi o problematiki in delu občinskega javnega tožilstva Celje za lansko leto, o delu osnovnih šol občine Mozirje v šolskem letu 1973/74 ter o gibanju gospodarstva v občini v lanskem letu in prvih štirih mesecih letos. Razpravljali so tudi o poročilu komisije za prošnje in pritožbe pri skupščini občine. V zvezi s temi poročili so poudarili, da zlasti poročilo o delu osnovnih šol prihaja z veliko zamudo na dnevni red njihovega zbora. Menili so, da bi morali o tem poročilo razpravljati najkasneje decembra.

KOMUNALNO OBRTNI CENTER, Velenje, n.sub.o. Koroška cesta 46, TOZD KOMUNALA

objavlja prosto delovno mesto za: **VODJO VODOVODNE DELAVNICE**

za delo s polnim delovnim časom za nedoločen čas z enomesečnim poskusnim delom

Poleg splošnih pogojev se zahtevajo še naslednji pogoji:

- dokončana srednja tehnična šola strojne smeri in 3 leta delovnih izkušenj ali
- delovodska šola z 10-letno prakso v vodovodni stroki,
- smisel za organizacijo in vodenje dela.

Kandidatom nudimo pestro in zanimivo delo ter soliden osebni dohodek.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave v roku 15 dni po objavi oglasa na gornji naslov, ali pa se osebno zglasijo na razgovor o zaposlitvi.

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE

VEGRAD

VELENJE, PREŠERNOVA 9

TOZD – GRADBENA OPERATIVA

Na podlagi sklepa odbora za medsebojna razmerja objavlja prosto delovno mesto za:

— **VK ali KV KUHARJA v menzi v Velenju**

Pogoj: končana poklicna šola, najmanj dve leti prakse. Prošnje s potrebno dokumentacijo sprejema kadrovska služba podjetja 15 dni po izidu razpisa.

TRIM AKCIJA SALEŠKEGA ŠTUDENTSKEGA KLUBA NA SAVI

SSK Velenje organizira TRIM akcijo na Savi. Preverjali bomo moči študentov in študentk v vleki vrvi, nogometu, odbojki.

Za suha grla po naporih poskrbljeno. Dobimo se 29. maja ob 14. uri na Ježici (postaja 6, pred mostom čez Savo).

Rudarsko Velenje do ustanovitve stare Jugoslavije

UVOD

Zaradi svoje sodobne urbanistične urejenosti povsem novega naselja je Velenje kot rudarsko mesto privlačno za številne obiskovalce. Toda na zunaj lahko komaj opazimo, da je to mesto zraslo iz premoga ali bolj konkretno, iz trdega dela in znoja rudarjev, ki iščejo pod zemljo to dragoceno rudo. Šele v zadnjem času se v velenjskem gospodarstvu dogaja, da preraščajo rudarstvo druge dejavnosti. Vendar je rudarstvo še vedno najvažnejša gospodarska osnova za življenje našega mesta.

V širšem smislu se z velenjskim rudarstvom doslej še nihče ni ukvarjal. Glede virov so težave, saj je za Velenjski rudnik na razpolago le tehnični in gospodarski arhiv, medtem ko je bil upravni arhiv ob bombardiranju konec leta 1944 uničen. Precej fragmentarnih zapiskov najdemo v lokalnem časopisu „Rudarju“ in nato v „Šaleškem rudarju“ izpod peres različnih avtorjev. Ti so slikali in prikazovali razne dogodke o rudniku in kraju samem. Prvi, ki je zbral vse omenjeno gradivo ter največ spregovoril o velenjskem premogovništvu, je Janko Orožen v prispevku Zgodovina premogovnika v Velenju, v Celjskem zborniku leta 1960. Poleg njega je v svojih obsežnih znanstvenih razpravah o slovenskem premogovništvu vključil značilnosti našega rudnika tudi Jože Šorn. Predvsem sta pomembni razpravi „Premogovništvo na slovenskem ozemlju do srede 19. stoletja“, Zgodovinski časopis, 1964, ter „Premogovniki in njihovi rudarji v obdobju 1848–1918“, Prispevki za zgodovino delavskega gibanja 1968–1969.

V obstoječih virih in literaturi je precej podatkov o lastništvu, značilnostih proizvodnje, največ pa vzemo o tehniški jamskega dela. Dosti manj je napisanega o življenjskih razmerah delavcev, pogojih dela neposredno na delovnem mestu, združevanju delavcev in njihovem boju za delavske pravice. Prav malo vzemo o življenju delavcev v prostem času idr.

ZNAČILNOSTI ZAČETKOV RUDARSTVA

V drugi polovici 18. stoletja so začele avstrijske oblasti na vso moč propagirati premog kot energetski vir. Vzroki za to so bili različni. Tistim, ki so odkrili premog, so dajali nagrade, tako tudi vsem lastnikom fužin, ki so pričeli izkoriščati pri pridobivanju železa nov energetski vir, in opuščali starega: oglje in les.

V tako ugodnih razmerah za razvoj premogovništva je uspešno iskal premog na Spodnjem Štajerskem pater Steiz, ki je prejel za svoja odkrivanja tudi zlato medaljo. Leta 1767 je prišel na naše področje v bližino Šoštanja, kjer je naletel na premog. Nanj so ga verjetno opozorili domačini, saj tedanje znanje geologije še ni dovoljevalo, da bi Steiz sam odkril velenjske sloje premoga.

Premog so domačini kopal in uporabljali v prvi polovici 19. stoletja. Tako omenja Pl Gadolla v svojem rokopisu, da je najemnik graščine Turn Matevž Sajovic v tridesetih letih pri „Cementušu“ (verjetno Oremušu) in pri „Kurniku“ kopal premog za potrebe graščine. Navaja tudi, da so dobivali premog tudi v Pesju.

Med leti 1829–1844 je izkoriščal velenjski premog v Pesju Anton pl. Bonazza, tedanji lastnik sto let starih fužin v Mislinju, znan kot najbolj napreden železar na Spodnjem Štajerskem, ker je med prvimi vpeljal premog kot energetski vir pri kurjenju železarskih peči. Temu podjetniku so dajali več premoga rudniki zahodno od Starega trga pri Slovenj Gradcu, Kotljah, Vitanju, Zrečah in Laškem, kot pa rudnik v Pesju, saj je tod nakopal leta 1829 z maloštevilnimi delavci komaj 678.80 q premoga.

Za Bonazzom se pojavi kot lastnik premogovnika najprej Franc Rahor iz Prevalj na Koroskem, za njim Viktor Ruard, ki je imel v posesti več rudnikov na Slovenskem, vendar ne za dolgo, ker je rudniško posest kmalu prodal Jožefu Atzlu. Ta si je želel, da bi nakopal mnogo premoga, vendar za to ni imel dovolj sredstev. Da bi organizirano in načrtno usmerjal proizvodnjo, je leta 1842 v Zagorju ustanovil Zagorsko rudarsko družbo (Gewerkschaft am Savestrom). Rudnik v Pesju pride leta 1846 v last omenjene družbe. Tu sta sprva delala samo dva delavca in nakopala 338 q premoga.

Poleg tega vzemo, da je 1844 rudarsko glavarstvo v Leobnu podelilo dve dvojni jamski meri (dvojna jamska mera je tvorila pravokotnik, daljša stranica je imela 424 m, krajša 212 m; enojna jamska mera je bila pol ozja) družbi kot lastniku na področju Škal. Kmalu za tem (1852) je moralo rudarsko glavarstvo v Leobnu ustreči ponovni prošnji družbe za razširitev eksploatacijskega ob-

močja. Podelilo ji je v Hrastovcu dve enojni rudarski meri.

Omenjena rudarska družba je verjetno naletela na ovire, sicer ne bi že leta 1852 svojo jamsko posest v Šaleški dolini prodala Francu in Venciju Pavliču. Komaj sta ta dva lastnika prejela rudnik, sta ga že tudi prodala leta 1853 ponovnemu lastniku Jožefu Atzlu in njegovi ženi. Podjetni Atzel, tedaj tudi lastnik rudnika svinca in cinka v Puharjah pri Šoštanju, se je dela v premogovniku kmalu naveličal. Zato je tudi ta leta 1867 svojo rudarsko posest prodal Pročetu Toplaku in ta že 1869 spet Mariji Miller. Z njenim lastništvom pa je za nekaj časa verjetno zamrla dejavnost v velenjskem rudniku.

Z mnogo volje in resnimi nameni se je prijel dela spet leta 1875 Franc Mages z Gornjega Štajerskega. Ta je kupil vso jamsko posest. Toda iz podatkov, ki so na voljo, lahko spoznamo, da je Mages več truda posvetil raziskavam in sledenju premoga, kot pa eksploataciji. Zato premogovnik tudi v njegovih rokah ni zaživel, kot bi moral.

V času, ko spoznavamo premogovništvo na našem območju, so kopal tudi kovinske rude. Železo je potrebovala fužina v Mislinju. Ko je začelo zmanjkovati železove rude v neposredni bližini, je prenesel Bonazza glavno dejavnost železovega rudarstva na južno stran Paškega Kozjaka. Precej časa so od tod vozili največ železove rude železarni v Mislinju.

Medtem ko so na vzhodni strani Šaleške doline kopal železovo rudo, so na zahodni, v soteski Pake v Skornem (Puharju), dobivali svinčeno in cinkovo rudo. Čeprav vemo, da so tod rudarili, preden je Zagorska rudarska družba odobrila koncesijo, je rudnik zaživel v njenem okviru, toda le kratko od 1845 do 1852. Prenehati je moral zaradi premajhne količine kovine v rudi. Ko je omenjena družba skupno z velenjskim premogovnikom prodala tudi rudnik v Skornem že znanemu lastniku, Atzlu, je ta še nekaj časa kopal svinec in cink. Toda verjetno je moral prav tako prenehati z dejavnostjo iz istega vzroka kot vsi pred njim: zaradi premajhne vsebine kovine v rudi. Ob tem je vredno omeniti, da je v virih dobro ohranjena tehnična opremljenost svinčeno-cinkovega rudnika v Skornem.

V tem prikazu premogovnega rudarstva na velenjskem območju smo spoznali, da so se lastniki rudnika neprestano menjavali. Poleg tega je bila proizvodnja nizka, tudi številni rudarjev, kot kažejo skopi podatki, ni bilo veliko. Brez dvoma, da ti pojavi kažejo na neugodne razmere za razmah velenjskega rudnika. Teh dni ni mogla premostiti niti Zagorska družba niti Mages, ki sta se najresnejše lotila dela. Zaradi pomanjkanja sredstev, ki so verjetno glavni vzrok, da se rudnik ni normalno razvijal, so opustili misel o njegovem povečanju in modernizaciji. Ta stvar pa je bila zelo nujna, saj so bile jame prostorsko razmetane in komunikacijsko nepovezane, kar je vplivalo na visoke stroške proizvodnje in to je v glavnem odvrčalo podjetnike od trajnejšega lastništva.

RAZRAST VELENJSKEGA PREMOGOVNIKA OD 1885–1914

Za obstoj velenjskega premogovnika ima brez dvoma velike zasluge Franc Mages, ker je več časa in dela posvetil raziskovanju premogovnih slojev kot sami proizvodnji. Ko je začel leta 1875 delati prve vrtnice, je naletel pod 103 m sedimentirane gline na 38 m debelo plast premoga. Ker Mages ni imel dovolj kapitala, da bi se v širših zamahih lotil eksploatacije premoga – investiranja v rudniške naprave so bile za takšne namene nujne – je velenjski rudnik prodal leta 1885 Danielu p. Lappu.

Lapp je bil po poreklu Bavarec, lastnik graščine Horeegg pri Gradcu in gradbeni podjetnik. Ker se je pri gradnji arlberške železniške proge izkazal, ga je avstrijski cesar povzdignil v plemiški stan. Kot lastnik rudnika se je dela lotil z vso resnostjo. To potrjuje redosled in širina zasnovanega dela. Tako je nadaljeval z začetimi Magesovimi raziskovanji premogovnih slojev. Na njihovi osnovi je širil svojo rudarsko posest in jo pravno uveljavljal. Zavedal se je pomena tehnične izpopolnitve rudnika, zato je tudi v tem pogledu moderniziral svoje podjetje. Tako je postavil jaške, izvozne proge, kakor tudi jamske komunikacije osredotočil, tako da bi kopanje povečanih količin premoga in izvoz rude do separacijskih naprav, ki jih je prav tako zgradil, potekalo organizirano in smotno. Tako je bil Lapp prvi, ki mu je uspelo (če se tako izrazim), obrtniškega rudarskemu obratu dati industrijski značaj.

DALJE PRIHODNJIČ

Pionirji pri grobu Ludvika Blagotinskega

Padel je najmlajši kurir Šaleške doline

Vsaka ped zemlje, vsaka skala, vsaka smreka bi nam vedela povedati mnogo junaških zgodb, ki so jim bile priče, a molčijo; le veter v vejah šepče kakor nekoč. Prisluhnite mu, popeljal vas bo v hude čase. Bilo je takrat, ko so bili vaši očetje in mame še otroci. Prihrumel je zemlje lačni tujec in jim skalil brezskrbno otroštvo, mnogim je vzel starše, požgal domove, tudi otroke je odpeljal v tujino, da bi jih tam potujčil in jih napravil za svoje sužnje.

Sprva nerazumljivo, strašno, ponižujoče čustvo je trajalo le za hip. Misel in srce sta se upirala in dozorelo je geslo: Uprimo se! Naženimo tujca, ne damo mu naše zemlje! Kakor so kmečki puntarji nekoč zapeli Le vkup, le vkup, tako je prebudila pesem upora v poštenih ljudeh naše domovine. Pesem jih je vodila po dolinah in gorah, po grapah temačnih. Ko pa so zasledili sovražnika, je zapelo orožje. Nihče ni mislil nase, na strah, na lastno žrtev. Kakor so storili odrasli, tako so jih posnemali mladinci in stopili v prve vrste. Tudi otroci so si nalagali dolžnosti in jih vestno izpolnjevali.

V Lokovici je živel usnjarski delavec Lovro Blagotinske. Spoznal je trdo življenje delavca in krivice, ki so se godile v bivši Jugoslaviji. Ni se mogel sprijazniti z izkoriščanjem delovnega

človeka. Pridružil se je komunistični partiji že leta 1939 in sodeloval v pripravah za upor proti okupatorju in njegovim pajdašem, skrival je ranjence in ilegalce, skrbel za bolnice in hrano borcev. Sin Ludvik mu je pomagal, čeprav še otrok. Ko je 14. divizija bojevala svoj zmagoviti boj na Štajerskem, so se ji pridružili mnogi novi borci. Tako tudi oče Lovro in sin Ludvik. Oče je kmalu zbolel in je odšel domov, a so ga Nemci našli in odpeljali v Dachau, kjer je za vedno ostal. Ludviku je bilo 16 let in pol, ko je postal kurir. Bil je prekaljen borec, saj je v domači hiši opravljal nešteto dolžnosti za NOB. Vedel je, kaj je skrivnost, kaj je disciplina, kaj je premagovanje ovir in samega sebe. Torbica s pošto mu je bila dragocenejša od lastnega življenja. V kurirski torbici je bila usoda mnogih borcev.

Priti je morala pravočasno do poveljnika. Nikjer se ni smela ustavljati, le pošto je zamerila na javki, sprejel košček kruha, popil lonček mleka in že je hitel dalje po skritih poteh, po temnih gozdovih, ponoči v podnevi, previdno za hišami kakor senca, kakor blisk in veter. Povsod je prežala nevarnost, a njegova naloga je bila da hiti naprej, naprej, da ga v vraznik ne zaloti, ne prebije. Tako mlad, pa tako pogumen. Kot kurir Okrajnega odbora OŠ za Šaleški okraj je vzdrževal zvezo s Šentiljem, Cirkovcem, Graško goro in Heleno na Šmiklavžem. Nešteto krat je prehajal to pot najmlajši kurir Šaleške doline.

Prišla je pomlad, mlado želenje je brstelo, bil je maj. Skočil Cirkovcem je hitel na Pako. S tam varšem Milanom Razdevščakom sta hotela prekorčiti Pako, da daj pa sta padla v nemško zasado. Rafal je zadel kurirja Ludvika v prsi in ga pokončal.

Tako je nesrečno končal svojo kratko življenjsko pot kurir Ludvik Blagotinske.

POVZETO IZ GOVORA
ZDENKE SLOMŠEK

Pred zborom pionirjev iz Šaleške doline v Topolščici

30-letnico osvoboditve in praznik mladosti bodo z vrsto prireditev počastili tudi pionirji iz občine Velenje. Te dni so odšli pionirji na množične pohode „Po poteh osvoboditve.“ Mladi so obiskali kraje, znane iz časov NOB, in sicer Plešivec, Ravne, Zavadnje, Gorenje, Pesje in Šentilj in pripravili povsod parizanske mitinge. Pionirje je vodila pot mimo partizanskih grobov in spomenikov, domačij, ki so pomagale naši partizanski vojski, pa mimo bojišč iz druge svetovne vojne.

V soboto, 24. maja, bo na kotalkališču v Velenju srečanje pionirskih folklornih skupin, na katerem bodo mimo 5 domačih skupin nastopili še plesalci iz Varšave, Skopja, Zagreba ter Železne Kaplje na Avstrijskem Koroskem. Mladi folkloristi bodo odšli v sprevedu od Titovega trga na kotalkališče, da bi se tako predstavili kar največje-

mu številu Velenjčanov.

V nedeljo, 25. maja, pa bo ob 30-letnici zmage in ob prazniku mladosti v Topolščici zbor pionirjev iz Šaleške doline. Prireditev se bo začela ob 11. uri, na njej pa bo govoril prvoborec Lojze Ribič. V kulturnem programu bodo sodelovale gostujoče folklorne skupine, Ru-

darska godba iz Velenja in pionirji iz Šoštanja.

V Topolščici bodo zakurili 6 tabornih ognjev, ob katerih bodo borci pripovedovali, kako so pričakali svobodo. Pripravili bodo športna tekmovanja. Člani taborniškega „Odrada pustega gradu“ iz Šoštanja pa bodo postavili propagandni tabor.

Mladi v brigadah

Letos bo sodelovalo v mladinskih delovnih akcijah širom po naši domovini tudi okrog 70 mladincev in mladink iz Šaleške doline. Prva skupina brigadirjev je že na delu na Kozjanskem. V tej skupini je tudi 7 mladincev iz občine Vrnjačka Banja. V zadnji izmeni na Kozjanskem, v avgustu, bo tam na delu mladinska delovna brigada jugoslovanske elektroindustrije, ki jo bo organiziralo Gorenje.

Od 10. junija do 6. julija bo na zvezni mladinski delovni akciji v Šabcu 10 brigadirjev tudi iz Velenja, in sicer skupaj z mladinci iz Vrnjačke Banje. V Šabcu bodo gradili nasip Save ter urejali nacionalni park. Julija in avgusta bo 20 mladih Velenjčanov v brigadi v Haložah, avgusta pa prav tako 20 v brigadi v Brkinih.

Za letošnje mladinske delovne akcije bodo izbrali v Šaleški dolini najprizadenejšje člane organizacije Zveze socialistične mladine.

„Oprostite, toda zelo sem zaposlen...“ je odgovoril, toda potem se je zagledal v Yuki, kot da je prej sploh ni opazil, se nasmehnil rekoč: „No pa stopiva notri za nekaj trenutkov!“

Celo Yuki je bila presenečena nad svojim uspehom. Gospodu je bila všeč biserna ogrlica in japonski izreki.

Toda cene so malce previsoke,“ je rekel in si gladil brado.

„Če se vam zdi previsoko, koliko bi pa lahko dali?“ je vprašala.

„Bi lahko znižali za deset odstotkov?“

„Če kupite tri ogrlice in vse izreke, potem jih lahko dobite za tretjino cene!“

RONALD KIRKBRIDE

JUKI OKANO

Gospod je ob tem kar obstal.

„Kaj pa tale japonski meč? In ta slonokoščena pahljaja?“

„Polovična cena.“

„In ta biserna kravatna zaponka?“

„Dve tretjini popusta.“

Zakašljal je. „Hm gospodična, prepričali ste me!“

Njena naslednja žrtev je bila starejša gospa, ki je videla gospoda, kako je z velikim zavojem pod pazduho urno stekel na cesto in za prvi vogal. Dolgo je strmela za njim, si prinesla lornjon k očem in pričela brati lepak, se odločno obrnila na peti in naenkrat vstopila v trgovino.

Ni se zmenila za Yuki, marveč se je pričela počasi sprehajati ob policah in si ogledovala predmete. Ko je prišla do steklene vitrine s porcelanom, je vzela ven čudovite čajne skodelice iz pokrajine Arita in si jih natančno ogledala.

Pogledala je na ceno in zabrundala: „Hahhh!“ in pričela zlagati skodelice nazaj v vitrino. Yuki, ki je stala poleg nje, je vprašala: „Vam ceno ni všeč?“

„Ne, mlada dama!“

„Zakaj vam ni všeč?“

„Ker je previsoka. Res, čudovita umetnina, hm, mogoče kdaj drugič...“

„Potem pa plačajte, kolikor vam drago.“

„Kako to?“

„No, koliko bi plačali?“

Smeh jo je posilil, a je vseeno odgovorila: „Petsto dolarjev.“

„Šesto dolarjev, pa je vaše!“

„Saj ne mislite resno! Ta porcelan je prekrasen...“

Naenkrat je umolknila in potisnila roko v torbico. Odprla je denarnico, našla šeststo dolarjev in jih ponudila Yuki: „Prosim napišite mi račun! In ker se mi izredno mudi...“

„Oh seveda, samo trenutek, prosim... izvolite!“ je rekla Yuki in izginila v pisarno.

Naslednje jutro ni nihče stopil v trgovino. Prav tisti trenutek ko se je že pripravljala spet vzeti lepak v roke in se sprehoditi pred trgovino, je vstopil starejši možki z brado in mehkim, črnim klobukom. Prilomil se je in pričel hoditi od police do police ter si vsak predmet zelo natančno ogledal.

„To je pa res lepo,“ je rekel in prijel v roko porcelanosti podstavke. „Iz vašega lepaka sem razumel, da imate razprodajo. Kakšna cena je za podstavek?“

„Eno tretjino popusta,“ je Yuki odgovorila.

„In ta servis za sake?“

„Prav toliko popusta.“

Obrnil se je proti njej in rekel mehko: „Kako prekrasni ste videti. Ste prišli iz Japonske, gospodična...“

„Okano. Iz Tokia.“

„Oh, kako občudujem Japonsko!“ Iz gumbnice si je vzel rdeč nagelj in ji ga ob globokem poklonu izročil.

„Po rodu sem Anglež...“

„Anglež! Oh, tudi tam sem bila pred kratkim. Morda poznate sira Johnnija Galahada?“

„Bojim se, da ne,“ je rekel in žalostno odkimal z glavo, kot da bi bila to velikanska osebna napaka.

„Ampak veste, sem trgovec z umetninami, predvsem vzhodnimi. Če bi prodali vse, bi se morda lahko dogovorila.“

„Dogovorila?“

„Koliko bi, na primer, zahtevali za vse te predmete v trgovini?“

„Bi kupili prav vse?“

„To je odvisno od cene.“

„Zelo ste prijazni.“

„Imenujem se Irving Parks,“ je rekel med poklonom.

Iz notranjega žepa je potegnili čekovno knjizico, na eno položnico napisal 5.000 dolarjev in ji jo ponudil.

„No?“ jo je vprašal. „Bi bilo dovolj?“

Yuki še nikoli v življenju ni videla toliko ničel v eni vrsti.

„Oh seveda! Lahko se pogodiva?“

„Potem dovolite, da uporabim vaš telefon!“

Yuki je stala na koncu trgovine in opazovala delavce, kako hitro so odnašali dragocene predmete na tovarnjak, ki je stal pred trgovino. Naložili so vse težke, kamnite kipe, orožje in ostalo, medtem ko je gospod Parks zavijal nakit in manjše predmete ter jih zavite v debele sloje papirja zlagal v velike skatle. Končno jim je ukazal, naj jih nalože na tovarnjak.

„Vse je končano, gospodična Okano,“ je veselo vzkliknil in vzel iz žepa svojo posetnico. „Če se boste kdaj vrnili v London, upam, da mi boste toliko naklonjeni, da me boste obiskali. Za zdaj pa lep pozdrav.“

Zapustil je trgovino, zamahnil vozniku in ravno, ko se je tovarnjak po zelo prometni cesti prebijal naprej, je pred trgovino prišla Fayette Freemanova. Pogledala je za izginjajočim tovarnjakom, nato pa stopila v trgovino in se zstrmela v prazne police in vitrine. Z ničemer ni pokazala, da je opazila Yuki. Počasi in po prstih, kot mačka, je hodila ob praznih policah ter neslišno stopila v pisarno. Odprla je blagajno, molče prešela izkupiček, nato pa si ogledala ček. Šele potem je pogledala navzgor.

Yuki je spet zagledala sovražni pogled, zgrbančen obraz, žareče oči in telo, ki se je pričelo divje tresti. Postalo jo je groza, da je samo izdavnica: „Oprostite!“ in kot pretepena stekla na cesto.

PETO POGLAVJE

JUDSON P. BERWALD

17.

Sele med vožnjo s taksijem na letališče se je Yuki spomnila, da je pustila v trgovini kovček z vsem svojim premoženjem. Kaj za to! Nič na svetu je ne bi moglo pripraviti do tega, da bi še enkrat stopila v trgovino in se soočila z gospodično Freemanovo.

Trmasti delfini so zm...

Ob tej zgodbi se je pristrčno hahljalo na stotine zoologov in oceanologov po vsem svetu:

Ob koncu lanskega leta se je uprava velikega akvarija v Antibesu, malce zahodno od Nice,

metropole francoske riviere, zavržno odločila, da postreže svojim pretežno petičnim obi-

skovalcem z nečim prav posebnim, ne- z navadnimi delfini temveč s posebno vrstjo Delphinus Delphis, ki živi v zahodnem delu Sredozemskega morja.

Ti delfini, to strokovnjaki že dolgo vedo, se izredno neradi privadijo na novo okolje. Toda le kdo bi poslušal zaprašene profesorje! Delfine so naložili blizu Malage ob južni španski obali, dobrih sto kilometrov od Gibraltara. Z dragocenim plenom so ravnali na vso moč previdno. Delfine so omamili z injekcijami, jih na debelo oblo-

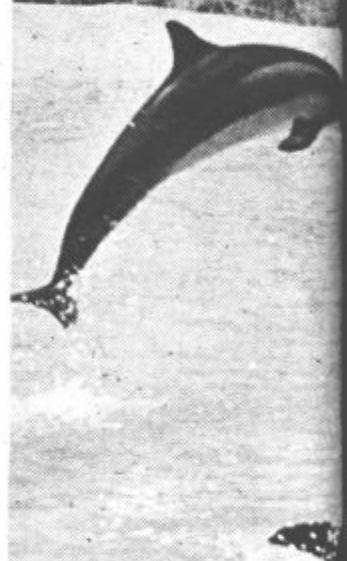
Modna kreatorka Staša

V široko krilo ujet poletni veter

Gotovo bo najbolj priljubljeno oblačilo letošnje pomladi, pa tudi poletja, krilo, ki bo še kar naprej lepo pokrivalo kolena, sicer pa bo lahko zelo različnih dolžin; krilo, ki bo zvonasto ali počez krojeno, navzven, z žepi ali brez njih; krilo, ki se bo pogosto zapenjalo z gumbi po vsej dolžini, ki bo včasih v pasu tudi nabrano ali položeno v nezalikane gube, skratka zelo mladostno bo. Takšno krilo je lahko sesito iz bombaža – Eno-barvnega ali modno potiskanega. Eno-barvno bo najpogosteje v barvi kakija, bo blege, belo, rumeno, sivo-modro ali olivno zeleno in sploh v svetlih, jasnih odtenkih. Tisk pa bo skoraj vedno cvetličan, droben in nežen, aktualni bodo vsi progasti, šitasti vzorci in večji fotografski motivi.

Najbolje bo, da v svojo pomladno – poletno garderobo vključite vsaj kakšno bombažno krilo, ki ga boste vedno z veseljem oblekli, saj boste v njem aktualni in moderni.

Delfini potujejo omamljeni nazaj

Človek v vulkanu – prvič v zgodovini

Lani v septembru sta se v Etiopiji srečala reporter francoske televizije Jean Paul Jeancen in vulkanolog Antonnio Nicolosa, ki ga imenujejo tudi „sin Etna“. Ker ljubita pustolovščine, sta se domeni, da bosta odšla na Etno in se spustila v njegov glavni krater. Tega ni storil še nihče. O tem je Jean Paul pripovedoval:

– Ko sem prispel v Nicolosi, kjer živi Antonnio, so me meščani gledali kot norca. Vodiči, ki so zdresirali svoje pse, da se ustavijo in hkrati zaustavijo tudi slehernega

tu frista, ki bi se preveč približal vulkansko žrelu, so mi pripovedovali, da je nemogoče, da bi se živ vrnil. V žrelu je namreč zelo vroče, primanjkuje kisika, žrelo je polno strupenih

hlapov in vulkanskih „bomb“. Toda odločil sem se in z menoj tudi Antonnio in prijatelj Olivio.

Osemindvajsetega septembra ob štirih zjutraj smo odšli na pot. Ko smo prišli do vulkana, se je daniilo. Na nebu ni bilo oblaka, pihal pa je močan veter. Povzpeli smo se na višino tristo metrov. Vulkan je bruhal v enakomernih razmakih. To je bilo dobro, saj je pomenilo, da ni bilo nevarnosti močnejših eksplozij.

Začeli so se najbolj napeti trenutki: oblačenje. Antonnio se je oblekel v azbestno obleko, si povrhu nadel plastični oklep in posebno masko. Jean Paul pa je oblekel samo azbestno obleko in si nadel masko. Okrog pasu so ju privezali z vrvmi, potem sta se začela spuščati v notranjost vulkana. Jean Paul se je spustil 60 metrov globoko, Antonnio pa celo 120 metrov. Gibal se je naglo, poskakoval je, da bi mu bilo lažje v vročini 900–1000 stopinj, ki prihaja iz vulkanske odprtine.

Nihče ni vedel, kako se je počutil, nihče tudi ni vedel, kaj bi se lahko zgodilo v naslednjem trenutku. Dovolj bi bila samo malce močnejša eksplozija in žareča lava bi Antonnia

pogoltnila. Toda ni se bal. Skakal je dalje in se vedno bolj bližal vulkansko žrelu. Prišel je do skrajne točke. Potem se je vrnil. Njegov sprehod po vulkansko dnu je trajal petdeset minut. Vodiči so ga potegnili iz žrela popolnoma izčrpanega in brez oklepa. Med potjo ga je odvrnel.

Jeana Paula so potegnili skoraj nezavezavestnega. Težko

Na sliki Jean Paul Jeancen in Antonnio Nicoloso po vrnitvi iz vulkanskega žrela

● GVAPO – ŠALJIVA ZGODBA Z DIVJEGA ZAHODA – I. ANTIĆ

s polietilensko peno, jih položili v plastične kadi in dobro vložili, potem pa naložili v letalo in brž prepeljali v Nico, od koder pa s tovornjakom v akvarij v Antibes.

Delfini so se čisto po načrtu zbudili iz omame, se razgledali po razkošnem bazenu in se odločili za štrajk: naj so z njimi čeli karkoli, delfini se niso niti niti zganili.

Po nekaj dneh vedno bolj naprednega poskušanja se je mogla uprava akvarija vdati. Delfini so dobili še po eno injekcijo, spet so jih obložili s polietilensko peno in jih z letalom prepeljali do Malage ter jih spuščili v morje. Delfini so se predstili, se razgledali, pomigali in nato odplavali v svoj svet tistega dne. Uprava akvarija pa je plačala debele račune in skušala preprečiti hahljanje strokovnjakov.

Tudi vojna mornarica je dočakala vojno kolikor toliko pripravljena – kar je zopet mogoče pripisati dejstvu, da gre tudi v tem primeru za poseben rod vojske, ki že po „naravi stvari“ terja večjo stopnjo izurjenosti tudi v mirnem času.

Stara jugoslovanska vojska je imela eno križarko, 4 rušilce, 14 torpedovk, 4 podmornice (izmed katerih je imela ena izredno pomembno vlogo v zadnjih dneh vojne, ko je skrbel za umik dela letalcev in drugega vojaškega osebja), 11 minolovcev, 2 bojna čolna, nekaj šolskih in pomožnih letal ter 124 mornariških letal.

Zal so bili tudi v vrstah višjega poveljniškega kadra letalskih in mornariških enot ljudje, ki so že pred napadom sovražnika na domovino, izdajali njene največje skrivnosti. To je pomenilo, da nimata niti mornarica niti letalstvo nobenega upanja na vsaj časten poraz – bila sta zapisana popolnemu uničenju.

Tako je bila jugoslovanska vojska daleč od tega, da bi se lahko vsaj kolikor toliko postavila po robu napredujočemu sovražniku.

Dejstvo, da so nekatere letalske enote pokazale izjemno junaštvo in dosegle imenitne uspehe v bojih (denimo v Kačaniški soteski) je treba pripisati zgolj neizmerni želji vojakov, da bi branili domovino.

To jim ni uspelo tako kot so želeli – in večinoma so take poskuse plačali z življenjem.

Nacistična Nemčija ni napadla Jugoslavije 6. aprila zjutraj, kot to običajno zatrjujejo, marveč že na meji med 5. in 6. aprilom, ko so posebne nemške napadalne enote vdrle z romunškega otoka Gola na Donavi in začele streljati na jugoslovanske graničarje.

Napad se je začel le nekaj minut po polnoči.

Toda ta napad je bil nepomemben v primerjavi s tistim, ki se je kot vihar zrušil nad Beogradom šest ur kasneje.

Stuke, heinkli in messerschmitti so spremenili Beograd v ruševine in povzročili razsulo administracije, še preden je prvi nemški vojak vkorakal v jugoslovansko prestolnico.

Jugoslovanska vlada je posedla v avtomobile in zbežala iz Beograda takoj po letalskem napadu in od tistega trenutka se ni več ustavila – vse dokler ni pristala v inozemstvu. Kronika dogodkov okoli jugoslovanske vlade po nemškem letalskem napadu na Jugoslavijo se bere kot poročilo s kake avtomobilske dirke, kakega rallyja, kjer se tekmovalci trudijo, da bi čim hitreje prevozili posamezne etape.

Ministri, ki so bežali iz Beograda proti jugu, niso vedeli, kje bo sedež vlade... ker tega tedaj ni nihče vedel. Ko so se srečevali na praških cestah, v kolonah beguncev, so drug drugega spraševali in dobivali desetine različnih odgovorov.

(Čelo predsednik vlade ni vedel, kje bo prva seja vlade po napadu. Ko ga je na Avali, še na začetku bega, vprašal neki njegov minister, s katerim sta se med množico beguncev na cesti slučajno srečala, kje bo seja vlade, je rekel, da na Oplencu. V resnici je bila v Užicu.)

Tako so se ministri šele po izredno zmedenem in na trenutke dramatičnem begu po slabih cestah, nabitih z množicami bežečih ljudi, naposled zbrali zvečer po deveti uri na sejo vlade v užiškem hotelu Palace.

Zanimivost seje je bila, da predsednik vlade ni nil navzoč. Bil je v Banji Koviljači, kjer je bil sedež Vrhovnega poveljstva.

Na seji so ministri soglasno sprejeli sklep, da objavijo besedilo „kraljeve proklamacije“, ki pa ga ljudstvo nikoli ni slišalo. Po sklepu ministrov bi morali proklamacijo dostaviti Vrhovnemu poveljstvu, ki naj bi ga objavilo – toda to je bila samo velika iluzija.

Potem ko so nemške bombe 6. aprila zjutraj razdelele beograjsko radijsko postajo, ni imela kraljevina Jugoslavija več nobenega oddajnika v Beogradu, s katerim bi lahko javnosti posredovala kakršnokoli sporočilo. Tudi vojska namreč ni imela nobene radijske oddajne postaje take jakosti.

Sicer pa je besedilo deklaracije tako, da bi mu komaj kdo lahko kaj verjel, zakaj v njem je med drugim rečeno, da „je vlada storila vse potrebno za obrambo domovine in da bo nenehno skrbel za boj...“

KAJ SE JE ZGODILO S KRALJEM?

Kralj Peter II. je noč pred napadom priredil v dvoru manjšo zabavo, na kateri so ob zvokih kitar prepevali in se šalili. V spalnico je odšel pozno, šele po polnoči. Spal je samo šest ur, ko ga je zbudil njegov osebni pribočnik in mu sporočil, da Nemci bombardirajo prestolnico.

Nato je sledilo nekaj zmedenih trenutkov, ko so v avtomobil natrpali nekaj najpotrebnejših stvari (ne pa tudi zobne krtačke in drugih toaletnih potrebščin, po katere se je moral naslednje jutro vrniti v Beograd eden njegovih služabnikov) in se odpeljali proti Zvorniku.

Kralj je zbežal tako kot vsi njegovi ministri. Iz bombardirane prestolnice so se umaknile tudi tuje diplomatske misije, ki so v skladu z „ratnim razporedom“ morale biti v primeru vojne v Vrnjački banji.

Nekateri diplomati, ki so vedeli za napad, so zapustili glavno mesto pred prihodom nemških letal.

Kralj Peter II. je prespal noč v Zvorniku, naslednje jutro pa se je (preoblečen v vojaško uniformo, ki so mu jo medtem pripeljali iz Beograda, do tedaj je bil namreč v civilni obleki) kolona avtomobilov, s katero je potoval, odpeljala v Han-Pijesak. Tu je ostal dva dni.

je morje

dihal, zato je odvrnil masko. ni so ga začeli dušiti, lice je ostalo modro, oči so se napele postale skoraj krvave. Vendar do kraja posnel svoj film, ki bodo v kratkem prikazale televizije vsega sveta. Gledalci bodo brez dvoma zgrozili, ko bodo videli prizore in slišali klensko rjovenje vulkana. ikšnih prizorov ni doslej posnel še nihče.

ustolovca“ v vulkansko dno

ZE NJO SE V SVETU DA TU DI OBOGATITI! SKLENIL SEM DA NAJDEM TA INDIJANSKI ZAKLADI! BODI MI ZA POMOČNIKA...
PRAV RAD!

humor

Brez besed

Brez besed

Križanka

VODORAVNO: 1. prebivalec Pariza, 8. sedimenti, usedline, 9. slovenski skladatelj, Matija, 10. kratica za Geografski vestnik, 11. francoska filmska igralka, Anouk, 13. stara kitajska dinastija, tudi Tang, 15. angleška beseda za star, zlasti pri zemljepisnih imenih, 16. Hercegovce, 17. ime ameriške filmske igralkice West, 18. več kot je potrebno, 20. avtomobilska oznaka za Leskovac, 21. veličanstvo, nekdanji naslov in nagovor francoskih kraljev, 24. specialist za onkologijo, 26. ime italijanskega skladatelja Puccinija.

NAVPIČNO: 1. znoj, 2. švedsko ime za finsko pristanišče Turku, 3. ruska vladarska rodovina, 4. prebivalci Irške, 5. zadnji soglasnik in tretji samoglasnik, 6. ime družbeno-politične delavke Ocepkove, 7. ponevedoma, 12. srbsko moško ime, 13. kdor študira ali poučuje teolo-

gijo, 14. hribovje v zahodni Evropi, Ardenes, 19. Economic Social Council, 22. cigan, 23. jaz v latinščini, 25. avtomobilska oznaka za Karlovac.

1	2	3	4	5	6	7	
8							
9				•	10		
		11		12			
13	14			•	15		
16				•	17		
18				19			
20			•	21		22	23
24		25					
26							

POIZKUSI SOVJETSKEGA ZNANSTVENIKA PUŠKINA

Tudi rože čutijo kot človek

Poskus so skrbno pripravili. Prav vse je bilo storjeno, da nobena stvar ne bi mogla vplivati na občutljive merilne instrumente. Hipnotizer je z umirjenim glasom uspal dekle, udobno pogreznjeno v globok naslanjač sredi laboratorija. „Tanja“, je spregovoril eksperimentator. „lepa si, zelo lepa...“ Zadolžen nasmeh je zaigral na obrazu mladenke in kazalec na elektroencefalografu, ki je doslej risal skoraj popolnoma ravno črto, je strmo šinil navzgor. Po nekaj minutah je eksperimentator spet spregovoril: „Tanja, šla si od doma brez plašča in zunaj je mraz, zelo mraz...“ Spet je kazalec na aparatu zarisal ostro konico navzgor, dekle v naslonjaču pa je začelo trepetati, kot bi okrog nje snežilo in bi pihal mrzel veter.

Profesor Puškin, odličen moskovski psiholog, si je lahko zadovoljno oddahnil. Poskusa se je lotil kljub skrajnemu skepticizmu svojih stanovskih kolegov. Elektroencefalograma namreč ni povezal s Tanjinimi možgani ampak z listi geranije,

ki je cvetela v lončku na mizici, nedaleč od naslonjača z dekletom. Rastlina je pokazala iste občutke kot človek: najprej radost, nato

mrzajenje in v naslednjih poskusih še marsikaj drugega: strah, navdušenje, ljubezen, žalost, bolečino in podobno. „V preteklosti so mnogi znanstveniki in strokovnjaki izrazili domnevo o izredni

občutljivosti rastlin.“ je izjavil profesor Puškin predstavnikom sovjetskega tiska. „Z našimi poskusi smo na tem področju napravili korak naprej.“ je nadaljeval. „Uspelo nam je dokazati, da rastline v resnici reagirajo na človekove občutke, ki smo jih vzbudili s hipnozo. Izvajanja profesorja Puškina je sovjetski tisk zabeležil brez večjega poudarka. Eksperimentalne ugotovitve, o katerih teče beseda, so res precej nenavadne in nas navdajajo z dvomom. Sicer pa je tudi profesor Puškin sam podčrtal, da sedaj še ne mo-

rejo govoriti o znanstvenem odkritju v najožjem pomenu besede, ampak samo o zelo zanimivi hipotezi, iz katere lahko potegnemo nekaj pomembnih zaključkov.

Predvsem se moramo spomniti, da reagiranje rastlin na zunanje dražljaje nikakor ne predstavlja novega spoznanja. Znanstveniki so takšne reakcije ugotavljali že pred časom in so v fiziologiji rastlin dobro znane. Rosika na primer lovi žebelce, s katerimi se hrani. Brž ko žuželka sede nanjo, jo objame s posebnimi lovskimi. Mnoge rastline odpro cvetove, ko posije sonce, ob mraku pa jih spet zapro. Vse to nas spominja na običajne reflekse, s katerimi reagirajo živali na zunanje dražljaje. Seveda samo spominja, z raziskavami pa je treba še ugotoviti, če gre pri rastlinah v resnici samo za običajno refleksno aktivnost. Raziskave in dosedanja poskusi s precejšnjo verjetnostjo dokazujejo, da rastlinske celice vsaj pri določenih pogojih in v nekaterih primerih reagirajo na dogajanja, ki potekajo v človekovem živčnem sistemu.

Zaklenimo parkirni prostor

Zaklenjeno parkirišče

Zakleniti garazo ni težko, vse drugače je z rezerviranimi parkirnimi prostori, ki se jih vedno znova z najrazličnejšimi izgovori ali pa kar brez njih, pollaščajo drugi. Neka zahodnonemška tovarna si iz teh težav kuje lepe dobičke, saj imenitno prodaja „parkirne količke“. Ta količek zabetoniramo v tla pred rezerviranim parkirnim prostorom, navzdol pa ga lahko zasučemo samo, če prej odklenemo ključavnico v pregibu. Ob straneh opozarja količek nase druge vozniške z mačjimi očesci. Bo tako kmalu tudi pri nas?

Napredek pri poglobljanju samoupravljanja

VELENJE, 19. – Zadnja 5. seja občinske konference zveze komunistov Velenje je trajala kar 7 ur. Kljub temu pa so sejo prekinili in se dom enili, da se bodo člani občinske konference znova sestali prihodnji četrtek.

Ocena družbenopolitičnih razmer pri uresničevanju ustave in druga idejno-politična vprašanja v luči 4. seje CK ZKS ter naloge komunistov v občini Velenje, so brez dvoma tako pomembni, da so člani občinske konference morali poglobljeno razpravljati. Jasno je tudi, da je vloga vseh družbenopolitičnih organizacij pri poglobljanju samoupravnih odnosov tako raznolika, da na zadnji konferenci niso mogli spregovoriti o vseh vprašanjih. Kljub temu pa je konferenca pokazala, da zveza komunistov v velenjski občini ustvarjalno posega na vsa področja procesa poglobljanja samoupravljanja.

Komite občinske konference ZK Velenje je menil, da lahko v občini uresničevanje ustave preverijo le skozi vsebino samoupravnih odnosov. Zato je imenoval posebno

komisijo (Kristian Hrastel, Rudi Pakole, Tone Seliga, Venčeslav Svobljak, Miro Ahtik, Teodor Jelen, Stane Ravljena, Štefan Dolejš, Ivo Knez in Marcel Medved) ter 8 delovnih skupin. Te skupine so v nekaterih temeljnih organizacijah združenega dela ugotovljale dejansko stanje razmer pri uresničevanju ustave in poglobljanju samoupravljanja. V Gorenju so bili člani delovnih skupin v TOZD pralna tehnika in TOZD hladilniki, na REK v TOZD jama, Teš in Eko, v Eri TOZD trgov in v Vegradu TOZD gradbena operativa. Na konferenci smo slišali, da so izdelane ocene delovnih skupin (pogovarjali so se s prek 500 delavci) različne, celo nasprotujoče za posamezne temeljne organizacije združenega dela znotraj iste delovne organizacije. S pomočjo pogovorov članov delovnih skupin z

neposrednimi proizvajalci je komite občinske konference prišel do pomembnih ugotovitev, ki jih pa seveda ne more posploševati.

Politični sekretar komiteja občinske konference ZK Velenje Franjo Korun je na konferenci povedal, da peša informiranje, čeprav so delavci povedali, da so obveščeni o poslovanju TOZD, o delu samoupravnih organov, razvojnih programih in drugem. „Toda to je lažna dilema“, je povedal Franjo Korun in nadaljeval: „Pri poglobljanju samoupravljanja ne gre zgolj za informiranje delavcev, za posredovanje informacij delavcem. Takšne informacije pomenijo le kopiranje ustaljenih informacijskih sistemov industrijsko razvitih zahodnih držav. Za naš sistem, ki ga gradimo, pa je bistveno, da delavec odloča o vseh rezultatih svojega dela in tudi o vsebini informacij. Ali drugače. Delavci dobivajo v glavnem informacije o že sprejetih odločitvah samoupravnih organov ali poslovnih struktur. Ker pa v delegatskem sistemu pri oblikovanju odločitev niso sodelovali, so največkrat do informacij indiferentni, jih sprejemajo kot končno dejstvo, so skratka le objekti in ne subjekti odločanja. Torej ni važna oblika in količina informacij, čeprav je tudi to pomembno, pomembnejše je, da so delavci na tak ali drugačen način vklju-

čeni v celotni proces odločanja.“

V razpravi so člani spregovorili tudi o skupnih službah in menili, da te so za to, da pripravljajo najoptimalnejše rešitve in izhodišča za TOZD. Povedano je bilo tudi mnenje, da so skupne službe še vedno obdržale ekonomsko in politično moč in temeljne organizacije združenega dela od njih ne dobijo toliko kot bi morale. Odnosi bodo pravilni šele takrat ko bo postavljena dohodkovna zveza in ko se bodo delavci v TOZD sami odločali, v kolikšnem obsegu naj bodo skupne službe.

V referatu se je politični sekretar Franjo Korun dotaknil tudi integracijskih procesov v velenjski občini in opozoril, da je še veliko odprtih vprašanj. Te bodo morali komunisti podrobno preučiti. Posebej je F. Korun opozoril na združevanje med rudnikom in termoelektrarno. Dejal je: „Komunisti RLV in TEŠ so dali pobudo, da se

oba kolektiva združita v elektroenergetski kombinat. Sedaj ko je ta integracija izpeljana pa se kaže na nerešena vprašanja in prisotna so še mnenja, da integracija ni na mestu, da z njo nismo nič dosegli, da samo povečuje stroške itd. Pozabljamo, da so se za integracijo odločili delavci, da pa so posamezniki tisti, ki zaradi svoje večje odgovornosti ali okrnjenega položaja hočejo staro stanje. Izvršni svet skupščine občine Velenje je opredelil program združevanja v občini. Čeprav ga načeloma sprejemajo vsi prizadeti, ponekod ne pride do konkretnega dela.“

Čeprav so člani občinske konference ZK Velenje opozorili na mnoge slabosti pri uveljavljanju nove ustave, so v občini Velenje napredovali pri poglobljanju samoupravljanja. Izredno pomembno pa je dejstvo, da je zveza komunistov

povsod prisotna in delo organizacij ne šepa. Družbeno-etično vzdušje je v velenjski občini takšno, kot še doslej bilo.

● Posvetovanje sekretarjev osnovnih organizacij ZK iz Mislinjske doline

Komite občinske konference zveze komunistov Slovenj Gradec je pripravil zadnji torek, 2. maja, posvetovanje vseh sekretarjev osnovnih organizacij aktivov zveze komunistov iz Mislinjske doline o uresničevanju sklepov 4. seje centralnega komiteja zveze komunistov Slovenije.

Odslej soglasje krajevnih skupnosti

V ponedeljek se je sešel na četrto sejo štab za urejanje naselij in mest občine Velenje, ki ga je ustanovil izvršni svet v začetku aprila. Člani so ugotovili, da urejenost doline še vedno ni takšna kot bi morala biti. Veliko kritičnih pripomb so izrekli glede izvajalcev posameznih zemeljskih del, kot na primer poste, toplovoda, ki so pri izvajanju svojih del sicer prisiljeni prekopavati zelenice, pločnike ali asfaltirane ceste, vendar se po opravljenem delu ne potrjujejo, da bi na primer zelenica dobila takšno podobo, kot jo je

imela na začetku del. Zato so predlagali, naj oddelek za gospodarstvo pripravi ustrezen odlok, v katerem bo zahtevala, da lahko omenjeni izvajalci začno kakršnokoli zemeljsko delo šele na privolitvev krajevne skupnosti. To soglasje pa jih bo hkrati zavezalo, da bodo po končanem delu morali vse za sabo počistiti in urediti v skladu z okolico.

Sedanjim razmeram bo treba prilagoditi tudi odlok o javnem redu in miru, hišnih redih in odvozu smeti. Predstavniki Smartnega ob Paki je predlagal, da bi bilo treba urediti odvoz smeti in postaviti kesone tudi v njihovem kraju. Vendar so težave v tem, ker krajanji sami ne zmorejo stroškov prevoza, podjetja pa se v to nočejo vključiti, češ da je ceneje, če smeti odvažajo s svojimi tovornjaki.

V Velenju je tudi vse več ljubiteljev psov. Zal, pa so mnoge izmed teh živali pogostokrat prepuščene same sebi in brezskrbno uničujejo zelenice in cvetlične nasade. Tudi glede tega bo treba čimprej sprejeti ustrezen odlok. Glede na to, da je posvečena premajhna skrb vzdrževanju dreves in zelenic, so zahtevali od komunalne, da do ponedeljka pripravi obširno poročilo o vzdrževanju dreves, cvetličnih nasadov in parkov z obrazložitvijo, kdo je odgovoren za obrezovanje dreves, okrasnega grmičevja in podobno. Z Zavodom za urbanizem se je treba dogovoriti, kje je možno urediti mesta za reklamne lepake, saj sedaj v Velenju, pa tudi drugod skoraj ni prostora za reklamiranje raznih prireditvev. Čimprej se je treba pogovoriti tudi s predstavniki „Beka“ glede razširitve njihove trgovine. Ob koncu seje so člani izrekli javno zahvalo vsem osnovnim šolam, saj so učenci veliko prispevali, da je bila dolina za praznike lepo urejena.

Seja družbenopolitičnega zbora

VELENJE, 20. maj – Pod predsedstvom Staneta Ravljena se je sestel družbenopolitični zbor velenjske občinske skupščine. Na seji so izvolili Vladimirja Gošnika za novega delegata v družbenopolitični zbor republiške skupščine. Člani zbora pa so razpravljali tudi o delovanju in vlogi tega zbora ter sprejeli več pobud za njegovo uspešno delo.

● Priznanja mladim družbenopolitičnim delavcem

V nedeljo, 25. maja, bo na osnovni šoli „Franjo Vrnč“ v Slovenj Gradcu osrednja slovesnost ob letošnjem Prazniku mladosti v Mislinjski dolini. Ob tem, ko bodo sprejeli v zvezo socialistične mladine nove člane – učence 7. razredov, bo občinska konferenca zveze socialistične mladine Slovenj Gradec podelila tudi priznanja mladim družbenopolitičnim delavcem. Letos bodo prejeli ta priznanja: Vestra Herman, Rudi Pavlin, Franjo Pevec, Stane Planinšec, Milan Radošević in Majda Šauc.

Ob sprejemu novih članov v zvezo socialistične mladine in podelitvi priznanj mladim družbenopolitičnim delavcem bo pripravila priložnostni nastop folklorna skupina.

● STABILIZACIJSKI PROGRAMI V REK VELENJE

SPREJELI SO JIH ZBORI DELAVCEV

Sklepi 4. seje predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije in 10. seje predsedstva Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije zavezujejo prav vse komuniste. Dosledno in učinkovito je treba razvijati samoupravne odnose v združenem delu ter uveljavljati politiko gospodarske stabilizacije.

Med delovne skupnosti, kjer so določili konkretne naloge v zvezi s stabilizacijo in varčevanjem, sodi tudi Rudarsko elektroenergetski kombinat Velenje z vsemi temeljnimi organizacijami združenega dela. V programih, ki so jih sprejeli zbori delavcev, so v ospredju naloge v zvezi z izkoriščanjem notranjih rezerv, varčevanjem ter uveljavljanjem obveščanja. Prvi so oblikovali in sprejeli stabilizacijski program v temeljni organizaciji združenega dela Rudnik lignita Velenje, vanj pa so vnesli naloge na področju obveščanja, odločanja delavcev pri delitvi dohodka, odnosov znotraj temeljne organizacije združenega dela, seznanjanja delavcev z investicijsko politiko ter politiko izvoza in uvoza, nadalje naloge pri povečanju proizvodnje, zmanjševanju poslovnih stroškov in dvigu

storilnosti. Ena od osnovnih nalog, ki so jo zapisali velenjski rudarji v stabilizacijski program njihove temeljne organizacije združenega dela, je poglobljeno delo pri krepitvi samoupravnih odnosov. Pripravljen je predlog za ustanovitev več novih temeljnih organizacij združenega dela v okviru Rudnika lignita Velenje. Sicer pa se zavzemajo še za to, da je treba čimprej uveljaviti dejansko odločanje delavcev o razporejanju celotnega dohodka. Osnovne organizacije sindikata pa morajo stremeti za tem, da bo sistem notranje delitve dohodka tak, da bo dejansko vplival na izboljšanje delovne storilnosti, racionalizacijo proizvodnje ter zmanjšanje stroškov.

V Termoelektrarni Šoštanj si bodo zlasti še prizadevali, da zagotovijo kar naj-

višjo pripravljenost vseh agregatov, izoblikovali pa bodo v prizadevanjih za zmanjšanje stroškov tudi normative za proizvodne stroške. V Avtoparku se zavzemajo za izobraževanje in usposabljanje delegatov. V temeljni organizaciji združenega dela Plastika in zaščitna sredstva bodo z novimi stroji povečali ob enaki številu zaposlenih proizvodnjo za 30 %, vse stanke pa bodo sklicevali izven delovnega časa. V temeljni organizaciji združenega dela Proizvodnja gradbenega materiala namenjajo posebno pozornost delu samoupravnih delovnih skupin, do konca leta pa bodo na novo oblikovali razvojni program njihove temeljne organizacije. V elektroenergetski obratni so želeli izpopolniti organizacijo dela, vsaj za 1 % pa zmanjšati stroške proizvodnje. Omeniti velja še, da je program stabilizacije in varčevanja izdelala tudi delovna skupnost skupnih služb Rudarsko elektroenergetskega kombinata Velenje.

● IVAN STOPAR

Grad in naselje Šalek

V današnji številki pričenjamo objavljati zgodovinski zapis o Šaleku. Naše bralce bomo v nekaj zaporednih številkah seznanili z zgodovinsko preteklostjo šaleškega gradu, starodavne cerkve sv. Andreja, razvaline Ekenštajna in graščine Gorica. Besedilo je povzeto iz brošure, ki jo pripravlja za natis Turistično društvo Velenje.

Ob prastari poti, ki drži iz Velenja proti Slovenjemu Gradcu in na Koroško, se pred vstopom v deber pod strmimi pobočji Paškega Kozjaka kot osamel pomnik vzdiguje opusteli stolp starega šaleškega gradu. Temni tolmuni rečice Pake, ki se je s svojo strugo zagrizla med skalne boke hribovja in si izmislila pot do sončnih ravnin Savinjske doline, hranijo v svojih globlinah spomin na davno preteklost: iščoči raziskovalec nikoli ne bo mogel do kraja odstreti zastora nad skrivnostmi, katerih sled se izgublja v gluhoti davnine: boj pradavnih prebivalcev za njegov obstanek, zavojevalni pohodi rimskih kohort, vzpon plemeni tega rodu šaleških gospodov, ki so za vse čase zapustili dolini ob Paki svoje ponosno ime.

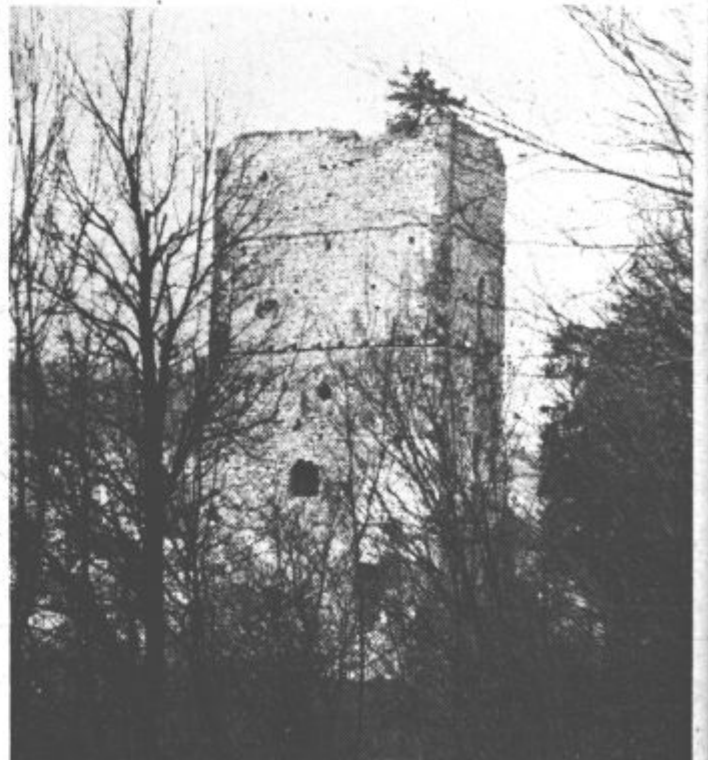
Preselimo se v somrak davnih tisočletij, v dobo med leti 35.000 in 20.000 pred našim štetjem (po starih ocenah med 80.000 in 70.000), ki jo po najdišču Aurignac v jugozahodni Franciji imenujemo dobo aurignajske kulture in ki je pri nas, na vzhodnih obronkih Alp, zaradi nekaterih posebnosti dobila ime po najdišču v Potočki zijalki pod Olševo, doba olševske kulture. To je obdobje mlajše stare kamene dobe ali paleolitika, ki je v območju Šaleške doline zaznamovano z najdiščema v Mornovi zijalki pri Šoštanju in v jami Špehovki pri Zgornjem Doliču v dolini Pake. V času med zadnjima vojnama so tu našli mnogo

kamnitnega in koščenega orodja, s katerim si je tedanji človek zagotavljal svoj življenjski obstoj. Prezivil je je z nabiranjem prirodnih sadežev in lovom. Njegov poglavitni plen so bili jamski medvedi, do pet in več metrov dolge zveri, ki jih je zvalil v zasedo in pobil s kamenjem ali močnimi udarici po nosni korenini. Pobijal je kajpak tudi drugo žival, mamuta, leva brlogarja, severnega jelena, muškata bika in drugo, hrano pa si je pripravil tako, da jo je spekel, saj je poznal že tudi ogenj. Kaže, da jama Špehovka ni bila samo začasno, enkratno zatočišče pradavnih prebivalcev Šaleške doline. V njej so namreč našli tudi na mlajše plasti iz časa okoli 8000 do 3000 pred našim štetjem, v katerih so našli dve osti enovrstne harpune – sulice z nazaj obrnjenimi zobmi na eni strani.

Po vsem tem lahko sklepamo na več desetisočletno kontinuirano naseljenost tega predela, na dolgo obdobje, ki mu je pisala zakone samo nebrzdana moč in sposobnost s pomočjo razuma obvladovati divjo naravo in njene sile. Iz halštatskega in latenskega obdobja v Šaleški dolini nimamo pričevanj. Redki so tudi pomniki iz rimskega obdobja, ko je pokrajina ob Paki skupaj s Celjem – Celeio sodila v območje province Norikum. V velenjskem muzeju se je iz tega časa ohranil nagrobnik iz debelo-zrnatega pohorskega marmora, ki so ga spomladi leta 1882 našli pri oranju v bližini Šaleka. Na njem beremo: „Diis Manibus. Baebius Speratinus Obiit Annonum LXX. Speratus Filius. Et Candidae Uxori.“ Slovensko bi napis prevedli: „Vsem bogovom. Bebiju Speratinu, ki je umrl sedemdeset let star, in njegovi ženi Kandidi, je postavil spomenik sin Sperad.“ Nič ne izvemo iz napisa o poreklu in družbenem položaju pokojnika. Da ne gre za bogatega rimskega patricija, sklepamo le po tem, ker na kamnu ni nobenega kamnosoeškega okrasja, nikor porsne podobe pokojnega moža in njegove soproge. Sicer pa svet tod ni tak, da bi se lahko nadejali pomembnejše rimske postojanje ali naselbine. Mnogo bolj je ustrežal potrebam srednjega veka, ko so plemeniški iskali odročne, še na pol divje kraje, hribovit svet, ki jim je že s svojimi naravnimi danostmi zagotavljal večjo varnost. Po prihodu Slovencev v naše kraje je bila Šaleška dolina najprej vključena v okvir ogrskoslovanske plemenske zveze, po uporu Slovencev proti Ogrom okoli leta 623 pod Samovim vodstvom pa je prišla v sklop kneževine Karantanije. Pozneje, ko je celotno slovensko ozemlje prišlo pod nadoblast Bavarcev in za

njimi Frankov, je bila vključena v Savinjsko mejno krajino ali marko, ki je obsegla zahodni del slovenske Štajerske in del Dolenjske, v cerkvenem oziru pa je sodila pod oblast oglejskega patriarha. Srednjeveški viri spregovore o ožjem šaleškem območju sredi 12. stoletja. Oglejski patriarh Peregrinj leta 1154 podeli samostanu v Dobrli vesi na Koroškem poleg drugega del desetine od vina in drugih stvari v škalski fari za vzdrževanje na novo ustanovljenega korarskega zbora bratov redovnikov.

NADALJEVANJE PRIHODNJIČ

Šaleški stolp

Pregledati programe varčevanja

Rezultati gospodarjenja v lanskem letu so razmeroma dobri. Dovoljivo je, da nobena delovna organizacija ni končala leta z rubeo. Te osnove naj služijo kot smernice za izdelavo stabilizacijskih ukrepov. — Tako je dejal Hinko Čop, član izvršnega sveta skupščine občine Mozirje na zadnji seji družbenopolitičnega zbora, so delegati začeli razpravo o gospodarjenju v preteklem letu.

Podatki kažejo, da je porasel letni dohodek v primerjavi z letom 1973 za 33 odstotkov. Odstotek je razmeroma velik, saj je treba upoštevati, da je zaradi rekonstrukcije tovarna površina pri GLIN izgubila mesečno realizacijo in da so letne tržne razmere v minulem letu zelo neugodne. Porast celotnega dohodka je največji pri gradbeniku (za 91 odstotkov), Elkoju (za 41 odstotkov). Povečanje gre v glavnem na račun povečanja proizvodnje, kljub temu pa je nastalo tudi zaradi tega, kar ni nenehno rastejo.

V enakem odstotku kot celotni dohodek so v letu 1974 prarastla tudi porabljena sredstva. Po pokritju porabljenih sredstev je v občini ostalo ob koncu leta 1974, 157.610 dinarjev dohodka. To je za 30 odstotkov več kot v letu 1973. Je pa presežni dohodek za tri odstotke nižji od celotnega dohodka, kar je posledica hitrejšega naraščanja materialnih iz-

datkov od dohodkov. Največje povečanje dohodka so dosegle organizacije združenega dela: GLIN (indeks 133), Gradbenik (indeks 155), Elkoj (127) in Turist Mozirje (127).

Bruto osebni dohodki so v primerjavi z letom, poprej lani porastli za 26 odstotkov, pogodbeno obveznosti za 10 odstotkov, zelo močno pa so se povečale zakonske obveznosti (indeks 208). Temu je vzrok nov način financiranja nekaterih samoupravnih interesnih skupnosti.

Amortizacija po predpisanih stopnjah se je sicer nekoliko povečala (indeks 129), precej zmanjšala pa se je amortizacija nad predpisanimi stopnjami (indeks 82). To pa zato, ker so organizacije, ki delajo v izmenah, povečale minimalno amortizacijo, drugim pa nizek dohodek ni dovoljeval večjih stroškov.

Porast družbenega dohodka je za deset odstotkov nižji kot porast celotnega dohodka. Iz

podatkov je tudi razvidno, da se je število zaposlenih v mozirski občini lani povečalo od 2482 na 2514 delavcev. V to številko niso zajeti delavci, ki delajo v dislociranih obratih gospodarskih organizacij s sedežem v drugih občinah oziroma ki se vozijo na delo v druge občine.

Produktivnost se je dvignila za 21 odstotkov, izplačani osebni dohodki na zaposlenega pa so porastli za 28 odstotkov.

Obveznosti do dobaviteljev so se v lanskem letu povečale za 138 odstotkov, terjatve do kupcev pa za 30 odstotkov. Ta podatka nazorno kaže, da je mozirskemu gospodarstvu primanjkuje obratnih sredstev, da so plačilni roki predolgi, da je likvidnih sredstev vedno manj. Zato bi bilo nujno, da bi organizacije združenega dela dobile za svoje poslovanje dovolj kreditov, da bi lahko pravočasno poravnale svoje obveznosti. Delegati družbenopolitičnega zbora so na koncu razprave o gibanju gospodarstva v občini lani sprejeli sklepe in stališča občinske konference ZKS. Le-ta je namreč eno izmed točk 6. seje, ki je bila 14. maja, posvetila prav tako gospodarjenju v preteklem letu.

Stališča med drugim poudarjajo, da je kljub zadovoljivemu porastu celotnega dohodka, dohodka in družbenega proizvoda opaziti padec kazalcev uspešnosti gospodarjenja. Ekonomičnost, rentabilnost in akumulativnost izkazujejo indekse pod

sto. To pogojuje nerentabilnost gospodarstva, ki se v letošnjih prvih mesecih še stopnjuje. V tretjem sklepu je rečeno, da problema stroškov ne obravnava dovolj odgovorno in konkretno. Potrebno je strokovno in politično preveriti uresničevanje programov varčevanja. V TOZD, kjer teh programov še nimajo, so komunisti dolžni storiti vse potrebno, da se k temu takoj pristopi. Poleg zmanjševanja proizvodnih stroškov je treba kritično oceniti porast stroškov družbene režije. Izvršni svet skupščine občine in vse osnovne organizacije ZK morajo analizirati, kako se uresničujejo stališča predsedstev ZK o gospodarski stabilizaciji in kakšni so konkretni rezultati v prvih petih mesecih letošnjega leta.

Poleg tega bo komite občinske konference ZK skupaj s komisijo za družbenoekonomske odnose analiziral gospodarsko stanje in prizadevanja za stabilizacijo v tistih delovnih organizacijah, kjer je stanje najbolj kritično.

V sklepkih je nadalje še rečeno, da se ustavna določila glede povezovanja vse prepočasno uresničujemo. Previdnost, ki nastopa ob integracijskih gibanjih, je vse prevečkrat kulisa oportunitizma, lokalizma pa tudi neznanja. Zadnji sklep pa poudarja, da je treba čimprej izdelati srednjeročni program družbenega razvoja občine.

Mednarodno srečanje folklornih skupin

Na velenjskem kotalkališču bo v soboto, 24. tega meseca, ob 15.30 veliko srečanje pionirskih in mladinskih folklornih skupin. Poleg mladih s petih centralnih osnovnih šol velenjske občine (nastopila ne bo le folklorna skupina z osnovne šole Biba Roček) bodo v Velenju prišle še najboljše pionirske skupine iz Makedonije in Hrvaške. Kot gosti bodo nastopili tudi mladi folkloristi s Poljske in Železne Kaplje na Koroškem.

Okrog 300 mladih bo krenilo ob 15. uri istega dne v dolgi povorki, na čelu katere bodo velenjski godbeniki, s Titovega trga, mimo zdravstvenega doma in naprej po Tomšičevi, Jenkovi in Kidričevi cesti na kotalkališče.

Srečanje prireja občinska zveza prijateljev mladine pod

pokroviteljstvom kulturne skupnosti Velenje v počastitev 30. obletnice osvoboditve in dneva mladosti.

Mladi folkloristi iz drugih republik ter Poljske in Koroške bodo med dvodnevno obiskom v Velenju gostje posameznih družin.

PSSST!

Sedela je na majhnem stolu in mrmrala, pa nisem razumel kaj in vsa otopela gledala skozi okno. Njene oči so odsevale v praznino. Pa vendar je bila to ona — mati.

Rodila je dovolj otrok, skoraj dovolj, da si ni zaslužila na starost samo eno posteljo, en stol in sobo s štirimi kvadratnimi metri in s štirimi ženskami, ki jih ni nikoli poznala in ki ji nikdar v življenju niso nič pomenele.

Danes bi bila rada doma. Rada bi videla, kako tekajo vnučki in pravnučki za žogo, kako se igrajo, rada bi uživala sad, tisti sad, ki je dozorel z njenim trpljenjem. Toda oni so rekli, da ji je tukaj lepše. In sedaj je tu.

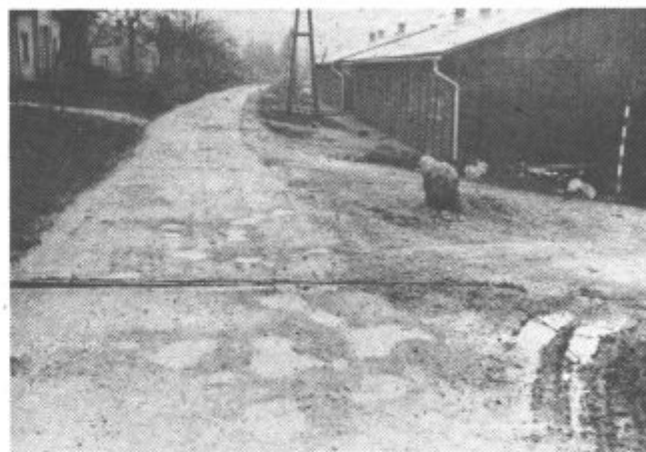
Zvečer ne more spati, ker še vedno pričakuje moža, da se bo vrnil z dela, pa čeprav je že mrtev. Zjutraj zgodaj vstaja, ker sliši direndaj, ko se njeni otroci odpravljajo v službo. Pa se ti otroci tako malokdaj spomnijo, da je njihovi materi dolgčas in da vedno misli nanje.

„Ko bo poletje, bom odšla“, to trdi ona, jaz pa vem, da bo za vedno ostala tukaj — vse življenje v mislih na svoje najdražje, katerim je dala življenje zato, da je sedaj na stara leta ostala čisto sama.

—eb

Med bloki v Tomšičevi ulici in RSC že dalj časa opazujemo veliko smetišče. Polomljeno drevje, papir, razbiti leseni zaboji in številni drugi odpadki, ki jih nismo uspeli zajeti v objektu, pričajo o malomarnem odnosu, o nekulturi nekaterih občanov. Tudi kupi zemlje, že vsi prerastli s travo, kar pričča o njihovi starosti, nam ne morejo biti ponos. Številne poti po travi, mladi kolesar in njegov prijatelj pa prav tako govorijo o zanemarjenosti tega dela Velenja. Kdo je odgovoren?

V velenjski občini poznamo razne vrste cest: asfaltne, makadamске, dobre, slabe... in tudi rešetaste. Lep primer takšne ceste je Goriška cesta v Šoštanju. Kot da bi bila narejena iz samih lukenj. Prebivalci, ki jih uporabljajo, menijo, da jo najbolj uničujejo Gradisovi tovornjaki. Znano je namreč, da gradi Gradis na prostoru pod Goriško cesto barake za svoje delavce. Zato so krajanje 2. volilne enote krajevne skupnosti Šoštanj na zboru volilcev odločno zavzeli stališče, da je tudi Gradis dolžan vzdrževati omenjeno cesto. Le-to bodo od njega seveda tudi zahtevali.

V Velenju so pred nedavnim zamenjali vse smerne table. Žal, ne čisto vse! Pozabili so na tabli, ki stojita na križišču Koroške in Kidričeve ceste. Prav bi bilo, da bi tudi ti tabli zamenjali z novima, saj ju je — še zlasti spodnjo, že začel napadati zob časa. Zgornja pa je zanimiva tudi zato, ker je menda edina v Velenju, ki kaže tujcem, po kateri cesti je mogoče priti v Celje. Na drugih je namreč napis Arja vas, za katero pa je najbolj redki tujec — in prav njim so menda namenjene — slišal.

Pred smerno tablo leži tudi varnostna tabla, ki je bila pred časom postavljena ob tem križišču. Tisti, ki jo je podrl, bi jo lahko tudi odstranil.

Gornji posnetek smo napravili nekaj metrov pred križiščem pri nekdanji pošti v Velenju. Redko se ponudi priložnost, da lahko v objektiv ujameмо kar tri nepravilnosti hkrati. Najprej napis VELENJE. Ta že od lanskega oktobra ne sodi več na to mesto, ker je bil takrat sprejet odlok o določitvi novega mestnega območja. Tudi železni okvir za reklamno tablo ne služi svojemu namenu, pa tudi pogled na odpadke v obcestnem jarku ni prijeten.

VAŠA PISMA

TRIM steza

Pred našim blokom so se zbrali otroci in me povabili, naj grem z njimi na trim stezo. Pa smo šli.

Steza se začne pri vili Herberstein, zavije v gozd, se vzpenja in spušča. Na drevesih so v različnih razdaljah table, ki nazorno prikazujejo razne vaje ob vsaki „postaji“. Pot je primerna za vse — za stare in mlade.

Žal, pa človek vedno opaža, da nekaterim nepridipravom nobena koristna stvar ni po godu. Tako so že razbili eno manjšo tablo na drevesu, druga večja pa leži še dokaj cela na tleh. Najbolje bi bilo, da jo čimprej pritrldijo na drevo, preden jo bo kak objestnež zdrobil v kosce. Tudi o čistoti bi se lahko pogovorili. Vse vprek ležijo namreč vrečke sadnih sokov. Zakaj jih ne bi odnesli do prve košarice za smeti in jih tam odvrgli — ne pa po gozdu in na trim stezi?!

Čuvajmo naše drage objekte in naravo pred umazanijo!

J. K.

Zbirali smo star papir

Prišli smo na sestanek mladih članov Rdečega križa. Iz vsakega razreda so se ga udeležili po trije učenci. Tako nas je bilo zbranih okoli 60.

Sklenili smo, da bomo organizirali akcijo ZBIRAJMO STAR PAPIR IN STEKLENICE. Določili smo učence, ki bodo dežurati. Akcija je trajala tri dni. Dežurni učenci so sprejemali star papir, ga tehtali in prešteli prinesene steklenice. Nazadnje so objavili na oglasni deski, kako pridni so bili pri zbiranju posamezni razredi na šoli.

Zbrali smo približno 5000 kg papirja in 1200 steklenic. Vse smo prodali ODPADU v Celje. Izkupiček smo podarili VIETNAMSKIM OTROKOM.

MOJCA KOPRIVC, 6. a
OŠ A. AŠKERC, VELENJE

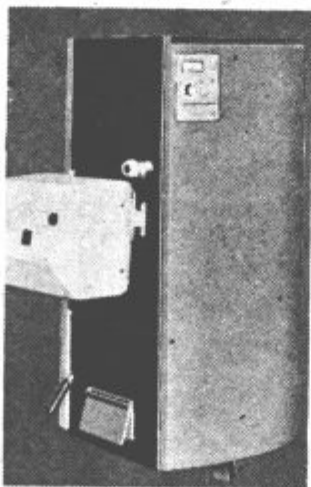
„SIGMA“ - ŽALEC

SAVINJSKA INDUSTRIJA OPREME IN GRADBENA MONTAŽA

Novo na trgu

PRVI TRAJNO GOREČI KOTEL NA TRDO IN TEKOČE GORIVO SIGMA TG-SPECIAL

- specialno prirejeno kurišče za zgorevanje vseh vrst domačih goriv in odpadkov
- gori od 5 do 20 ur z enkratnim polnjenjem
- odličen izkoristek
- moderna oblika
- mali gabariti
- avtomatsko delovanje
- kapaciteta od 25.000 do 50.000 kcal/h

Komisija za medsebojna razmerja
pri delovni organizaciji

GALIP Šoštanj

OBJAVLJA NASLEDNJA PROSTA DELOVNA
MESTA ZA:

1. KNJIGOVODJO OSEBNIH DOHODKOV

Pogoj: srednja strokovna izobrazba ekonomske
smeri s 3-letno prakso.

2. STROJEPISKO

Pogoj: 2-letna administrativna šola z 2-letno
prakso.

Delavci združujejo svoje delo za nedoločen čas s polnim
delovnim časom. Poskusno delo v skladu s Samouprav-
nim sporazumom o medsebojnih razmerjih delavcev.

Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Pismene ponudbe z dokazili naj kandidati dostavijo v
15 dneh po objavi na komisijo za medsebojna razmerja
pri GALIPU Šoštanj.

ČASOPISNO PODJETJE

»DELO«

PODRUŽNICA CELJE

zaposli takoj

RAZNAŠALKO

za raznašanje časopisa »DELO« v Velenju.

Informacije: Podružnica »Delo«, Celje, Trg

V. kongresa št. 10.

Izletnik

CELJE TOZD — TURISTIČNA AGENCIJA

Vabimo vas na prijetne izlete in letni oddih:

24. 5. 1975 tridnevni izlet v MÜNCHEN

PROGRAM POTOVANJA

1. dan — CELJE — VIČ — TAUERNTUNNEL — BERCHTESGADEN —

MÜNCHEN

2. dan — MÜNCHEN

Ves dan ogled mestnih zanimivosti.

3. dan — MÜNCHEN — SALZBURG — BADISCHL — JUDENBURG —

VIČ — CELJE

Vračamo se skozi lepo avstrijsko pokrajino Salz-
kammergut vzdolž istoimenskih jezer, preko pre-
vala Hohentauern, skozi Judenburg in po La-
botski dolini, preko meje Vič.

Cena aranžmana za osebo je 1.250,- din. V ceni je
avtobusni prevoz na omenjeni relaciji, letalske in gostinske
usluge po programu.

Nudimo vam programe potovanj v ŠPANJO, NA KANARSKO
OTOKE, PALMA DE MALLORCA, COSTA DEL SOL, TUNIS,
RODOS.

Nudimo programe za letni oddih. Če iščete kraj, kjer bi se
radi odpočili, potem se oglasite v naših poslovalnicah
CELJE, ŽALEC, VELENJE, MOZIRJE.

hotel paka

GOSTINSKO PODJETJE

»PAKA« Velenje

obvešča vse ljubitelje MINIGOLFA, da igrišče redno
posluje in vabi v naravo staro in mlado.
Igrišče MINIGOLFA je odprto vsak dan od 14. ure
dalje, ob nedeljah in praznikih pa od 10. ure. Ob
ponedeljkih zaprto.

Cena vstopnine za mladino 2 dinarja, za odrasle
3 dinarje, ob nedeljah in praznikih za vse enako
3 dinarje.

Tekmovanje za »nagrado 1975« bo v torek, dne
17. junija, ob 14. uri.

Igralce vabimo, da prično s treningi.

ZELIMO VAM VELIKO RAZVEDRILA!

Kaj je Aeroklub Velenje?

Mogoče ste že slišali, da obstaja, da si člani celo gradimo svoje
letališče v Lajšah, tudi brnenje naših avionov ste slišali, to pa je
verjetno vse. Člani se zavedamo, da so občani premalo seznanjeni z
našim delom, zato se trudimo, da te pomanjkljivosti odpravimo. V
tem sestavku vas želimo seznaniti z delom naše organizacije v pre-
teklem letu in z načrti za sezono 1975.

KDO SPLOH SMO ČLANI AEROKLUBA?

Ob ustanovitvi 1971 leta so
ga sestavljali letalci, ki so do te-
daj aktivno sodelovali v so-
sednjih klubih. Ti so se zave-
dali, da bi letalstvo brez pod-
mladka stagniralo, zato so pro-
pagirali svojo organizacijo med
mladino. Danes predstavlja ve-
čino članstva prav mladina med
šestnajstim in dvajsetim letom
starosti. Kdor se zaljubi v le-
tenje v mladosti, mu ostane
zvest vse življenje, zato je takš-
na politika najpraviša in z
njo mislimo nadaljevati. Uspehi
so vidni že sedaj, v nekaj letih
pa bomo dobili na takšen način
skupino odličnih letalcev, ki
bodo dosegali najvišja letalska
priznanja in se uveljavili na re-
publičkih in državnih prven-
stvih.

V pretekli sezoni je dosegla
naša organizacija nekaj lepih
uspehov. Z delom in z letenjem
smo pričeli že meseca marca in
pridno izkoriščali lepo vreme.
V pomladanskih mesecih smo
dosegli dve »srebrni C«, eno
diamantno in več pogojev za
druge značke. V vročih avgu-
stovskih dneh, ko ljudje lenarijo
na morju, je skupina naših čla-
nov opravljala prve polete z
jadrlnim letalom in že sredi
meseca so vsi dosegli svoj prvi
samostojni let. Iztočasno sta se
dva naša člana izšolala za mo-
torna pilota v vojaškem in-
ternatu v Ptuj, druga dva pa v
Celju. Vsi smo ves čas vestno
opravljali svojo osnovno in
najprijetnejšo letalsko dolžnost
— letenje. Za obilico slabe volje
in za del neizpoljenih načrtov
v preteklem letu pa je po-
skrbelo muhasto vreme, ki nas
je vso jesen izdatno zalagalo s
padavinami, kar je povzročilo
že v mesecu septembru konec
letalske sezone.

Velik uspeh smo v preteklem
letu dosegli pri delovnih akci-
jah. V pomladanskih mesecih
smo delali udarniško ob Paki v
Penku. Sekali smo grmovje,
drevje, zbirali smeti in na koncu
vse to sežgali. Delo ni bilo
lahko. Delali smo več mesecev,
ob zaključku pa nas je čakalo
novo delo. Urediti je bilo treba
mestni park. Tu smo čistili
steze, okopavali in pleli grede.
V teh dveh akcijah smo opravili
več tisoč ur prostovoljnega
dela, v klubsko blagajno pa smo
prinesli trinajst milijonov starih
dinarjev. Če upoštevamo, da
smo člani kluba v glavnem di-
jaki z obilico šolskega dela in da
smo vsi tudi precej leteli, je to
lep dosežek.

Največ pozornosti v pre-
teklem letu pa smo posvetili
izgradnji hangarja v Lajšah.
Dela bi morala biti končana že
sredi preteklega leta, vendar pa
so se zavlekla po krivdi zaseb-
nega gradbenika, ki je izgradnjo
zavlačeval, dela pa izvršil nekva-

litetno. Gradnja se je nada-
ljevala šele proti koncu leta,
popolnoma pa bo končana
aprila letos. Ponovno je treba
opozoriti, da smo člani sami iz-
delali vse nosilce za streho.
Opravili smo nekaj sto delovnih
ur, ter prihranili dragocen mi-
lijon in pol starih dinarjev.

Letošnje leto bo predomnica
v delovanju našega kluba. De-
sedaj smo tri leta izkoriščali go-
stoljubnost celjskih letalcev in
leteli na njihovem letališču. To
je povzročilo, da nas velenjska
javnost ne pozna dovolj, poleg
tega pa na tujem naše delo ni
moglo tako zaživeti, kot bi
lahko. Po treh letih dela bo le-
tos naše lastno letališče končno
nared in preselili se bomo v
Lajše. Vse naše delo bo tudi le-
tos posvečeno urejanju leta-
lišča. Urediti in označiti je po-
trebno poletno — pristajalno
stezo, da bo primerno za varno
letenje, odstraniti je treba hme-
ljišče in del gozda, zregulirati in
deloma prestaviti potok, ki teče
po dolini. Zgraditi je potrebno
most, skladišče goriva, opremiti
klubski in upravni prostor, sa-
nitarne, napeljati je treba tele-
fon, vodo ipd. Predvideno je
tudi, da bo postalo naše leta-
lišče v bližnji bodočnosti eden
izmed rekreacijskih športnih
centrov Šaleške doline z ure-
jeno trim stezo, igrišči, restavraci-
jo in podobnimi objekti. Ure-
jeno letališče bo imelo pom-
embno vlogo v konceptu
splošnega ljudskega odpora,
prav tako bo pomembno za
možnost hitrejšega posre-
dovanja pri elementarnih ne-
srečah, za hitrejši prevoz nujno

potrebnih delov raznih naprav
iz tujine, zato pričakujemo, da
bodo gospodarske organizacije,
občinska skupščina, JLA in
drugi, finančno še bolj podprli
naša prizadevanja.

Za varno letenje v Lajšah je
potrebno močno vlečno letalo
Piper Super Cub. Za enkrat
nam že naročeno letalo zaradi
zapletenih odnosov v naši zu-
nanji trgovini ni dosegljivo.
Kakor hitro pa bodo te težave
odpravljene, bomo pričeli z le-
tenjem v Lajšah. Če pomladi bi
radi osvojili čim več jadrlnih
značk. En član bo poskušal do-
seči — osvojiti diamantno C
značko, trije zlato, nekateri
srebrno, ostali pa pogoje za
nižje značke. Udeležili se bomo
akcije preletov, medklubskih
tekmovanj ter republičkega in
državnega prvenstva, poleg tega
pa bomo poleteli spet šolali novo
skupino jadrlnih in nekaj mo-
tornih pilotov.

Če bi bila funkcija Aero-
kluba samo zadovoljevanje
strasti po letenju posa-
meznikov, potem ne bi mogli
opravičiti sredstev, ki jih je
družba vložila v naš klub. V re-
nici je funkcija takšne orga-
nizacije mnogo širša. Letalstvo
postaja tudi pri nas šport, ki
priljubljuje množico mladih, jo
vzgaja v socialističnem šport-
nem duhu ter jo odteguje raz-
novrstnim škodljivim vplivom.
Poleg tega Aeroklub z leta-
liščem igra pomembno vlogo
pri krepitvi obrambnih spo-
sobnosti naše družbe, pri raz-
voju turizma, prometa in hitro
razvijajočega se gospodarstva
naše doline. Naša organizacija
bo letos praznovala četrty rojst-
ni dan, vendar pa doseženi
uspehi že opravičujejo njen
obstoj.

»SREČKO ŠUŠTARŠIČ,
DIJAK GIMNAZIJE

Republički finale v odbojki in nogometu v Velenju

V počastitev dneva mladosti bo v Velenju in Šoštanju
republičko finalno tekmovanje šolskih športnih društev v
nogometu za osnovne in srednje šole.

V soboto, 24. maja bodo predtekmovanja, v nedeljo pa
finale.

Odbojka — V telovadnicah RŠC in osnovne šole A.
Aškerca.

Nogomet — Na igrišču v Šoštanju in na obeh velenjskih
igriščih.

Sodelujejo zmagovalne ekipe ŠSD področnih prvenstev iz
vse republike.

Slovenjgradčani boljši

Na kegliču NAME v Slovenj Gradcu sta se pred dnevi v povrat-
nem srečanju pomerili ekipi gradbenega podjetja VEGRAD iz Vele-
nja in gradbenega podjetja Slovenj Gradec. Tako kot pri prvem sre-
čanju v Velenju so tudi to pot zmagali Slovenjgradčani, ki so podrlji
2289 kegljev, medtem ko so Velenjčani podrlji 2245 kegljev.

Najboljši posamezniki: 1. Štefan PENSEK (Sl. Gradec) 450, 2.
Mirko GARBUS (Sl. Gradec) 416, 3. Anton KROFL (Sl. Gradec)
398, 4. Gašper ŠIMEK (Vegrad) 391, 5. Oto KUJAN (Vegrad) 383,
itd.

Dogovorili so se, da ta srečanja postanejo tradicionalna in da bi po-
leg kegljanja organizirali še srečanja v streljanju, šahu in namiznem
tenisu.

I. L.

poroke

— Vladislav SPEGLJ, roj.
1948, električar iz Šoštanja in
Marija JANČIČ, roj. 1955, se-
stavljalka iz Šoštanja.

— Silvester ŠOLINC, roj.
1955, delavec iz Kavč in Anto-
nija UCOVNIK, roj. 1956, delav-
ka iz Kavč.

— Konrad POTRČ, roj. 1937,
rudar iz Velenja in Zofija RED-
NAK, roj. 1944, gospodinja iz
Velenja.

— Janez RAVLJEN, roj.
1952, varilec iz Velenja in Aloj-
zija VODUŠEK, roj. 1957, de-
lavka iz Pake pri Velenju.

— Simo VRANJIS, roj.
1950, rudarski tehnik iz Velenja
in Anica NAPOTNIK, roj. 1951,
tehnični risar iz Velenja.

— Anton ČASL, roj. 1953,
električar iz Velenja in Zvonka
POLAK, roj. 1955, trgovska po-
močnica iz Šoštanja.

— Maks ČAMER, roj. 1952,
natakar iz Kranjske gore in Ivan-
ka PETRIČ, natakarica, roj.
1956 iz Kranjske gore.

smrti

— Frančišek GRABNER,
upokojenec iz Lokovice št. 144,
star 65 let.

— Martin MEH, upokojenec
iz Raven št. 42, star 80 let.

— Frančiška NAVODNIK,
preužitkarica iz Skornega pri Šo-
štanju 31, stara 78 let.

— Antonija GOLOB, upoko-
jenka iz Skornega pri Šoštanju
št. 22, stara 77 let.

mali
oglas

SOBA

SOBO v Velenju od 15. 6. do
15. 9. t. l. iščeta mladopon-
čenca. Gruber Stane, Sercejev
2, Velenje.

SOBO v Velenju ali bližnji
okolici nujno iščem. V prostem
času sem pripravljena paziti na
otroka. Naslov v uredništvu.

SOBO v Velenju ali bližnji
okolici nujno iščem. Naslov
uredništvu.

PERUTNINARIJ

UGODNA razprodaja me-
tih kokoši, starih 10 mesecev
bo vsak petek od 8. do 11. ur
na stari tržnici v Velenju. Ko-
koši se lahko dobijo tudi na
domu vsak popoldan, priporo-
ča se Karl Kranjc, Šmartno v Ro-
ni dolini, Slatine, nova hiša pri
križu.

PRODAM

TOMOS moped na 4 pres-
ve, brez izpita v odličnem vo-
nem stanju in čelado, po zelo
ugodni ceni prodam. Kdor je in-
teresan, naj se zgasi v Gabe-
kah št. 5 pri Fuzirju.

FICKA ugodno prodam, na-
gistriran je do maja 1976. Na-
slov v uredništvu.

PROSIMO lastnika mlade
psa, zlatorumene barve s črnimi
gobčkom, da se zgasi pri Ce-
zarju, Stanetova 33, Velenje.

ALI ŽE POZNATE naj-
vejšo pasmo kokoši Loma
super braun, temno rjavo, ki
tera nosi svetovni rekord pri
nesnosti jajc in to si lahko na-
bavite vsak dan tudi ob ned-
ljah, jarkice različnih starosti
pitance v starosti 4 tednov v
lilnici, Šmarjeta, p. Škofja va-
pri Celju.

KINO

PETEK, 23. maja — REDNI KINO
VELENJE, angleški barvni vojni
film BITKA ZA ANGLIJO, ob
17.30. Sobota, 24. maja — REDNI
KINO VELENJE, angleški barvni
vojni film BITKA ZA ANGLIJO, ob
17.30 in 19.30. Nedelja, 25. maja
— REDNI KINO VELENJE, angleški
barvni vojni film — BITKA ZA
ANGLIJO, ob 17.30 in 19.30.
Torek, 27. maja — REDNI KINO
VELENJE — španski barvni film
drama ANA MED VOLKOVI, ob
17.30 in 19.30. Sreda, 28. maja —
REDNI KINO VELENJE, ameriški
barvni — socialna drama ŠERIF
JE DEŽELA NASILJA, ob 17.30 in
19.30. Četrtek, 29. maja — REDNI
KINO VELENJE — ameriški barvni
— socialna drama ŠERIF
JE DEŽELA NASILJA, ob 17.30 in
19.30. Petek, 30. maja — REDNI
KINO VELENJE, italijanski barvni
western CLOVEK IMENOVAN
TROJSTVO, ob 17.30. Sobota, 31.
maja — REDNI KINO VELENJE
italijanski barvni western CLOVEK
IMENOVAN TROJSTVO, ob 17.30
in 19.30. Nedelja, 1. junija —
REDNI KINO VELENJE, italijanski
barvni western CLOVEK IME-
NOVAN TROJSTVO, ob 17.30

19.30. Nedelja, 1. junija — Ma-
TINEJA — REDNI KINO VE-
LENJE, ameriška risanka film
PANTER, ob 10. uri, Ponedeljek,
2. junija — KINO GLEDALIŠČE VE-
LENJE, španski barvni film ANA
MED VOLKOVI, ob 20. uri, To-
delja, 2. junija — KINO GLEDALI-
ŠČE VELENJE, ameriška barvna
drama AMERIŠKA NOČ, ob 20.
uri, Sobota, 24. maja — KINO
»KAJUH« ŠOŠTANJ, ameriški le-
minalni barvni film SHAFTON
VELIKI PODVIG, ob 19.30. Ne-
delja, 25. maja KINO »KAJUH«
ŠOŠTANJ, ameriški barvni west-
ern KAVBOJI, ob 17. in 19.30. Sre-
da, 28. maja KINO KAJUH ŠOŠTANJ
zgodovinski barvni film — drama
UBOJ LEVA TROCKEGA, ob
19.30. Četrtek, 29. maja KINO
»KAJUH« ŠOŠTANJ, ameriški
barvni film BOLNIŠNICA, ob
19.30. Sobota, 31. maja KINO
KAJUH ŠOŠTANJ, danski barvni
film REKTOR V POSTELJI, ob
19.30. Nedelja, 1. junija KINO
KAJUH ŠOŠTANJ, ameriški
western PRAVI KAVBOJI, ob 17.
in 19.30.

KOŠARKARSKA REPREZENTANCA V VELENJU

Najboljši košarkarji Jugoslavije, ki so bili na pripravah v Kranjski gori za evropsko prvenstvo v Beogradu, so že drugi obiskali Velenje. Košarkarji so bili gostje Modnega salona in REK tozdrudnik lig-nita Velenje.

Na novinarski konferenci jih

je pozdravil v imenu pokrovitelja direktor splošnih služb REK Kristijan Hrstel in dejal: „V veliko čast mi je, da lahko v imenu šesttisočlanske delovnega kolektiva REK Velenje, ki je skupaj z Modnim salonom pokrovitelj tega srečanja, pozdravim obe reprezentanci. Še

posebej nas veseli, da ste prav letos prišli v Velenje, ko naš premogovnik slavi 100-letnico.“ Ob koncu jim je zaželel, da bi Velenje še obiskali, in da bi tudi v prihodnje tako dobro zastopali našo državo.

V Modnem salonu jim bodo sešili uradne uniforme za evropsko prvenstvo. Obisk v sredo, 14. maja pa so izkoristili za odigranje propagandne tekme z reprezentanco Slovenije, ki si jo je ogledalo približno 4000 tisoč ljubiteljev košarke iz Velenja in bližnje ter daljne okolice. Rezultat srečanja je bil 111:90 (56:33) za reprezentanco Jugoslavije.

ŠPORT

Plečaš, Čosić in Jelovac branijo koš pred napadom reprezentantov Slovenije.

Tekmovanje strelcev

Na republiškem domačem prvenstvu v streljanju v Novi Gorici so bili najboljši učenci doma RSC Velenje. 517 pred N. Gorico 502 in Mariborom 499 krogov. Za ekipo Velenja so streljali Robert Borovnik 170, Mirko Junačka 168, Jože Pojtlar 173, Dušan Juvan 174 in Milan Kovačević 144. Med posamezniki je bil najboljši Dušan Juvan 174 krogov.

V Velenju je bilo področno prvenstvo v streljanju z zračno puško za osnovne in srednje šole.

Med osnovnošolci so bili najboljši pionirji in pionirke osnovne šole Miha Pinter Toledo Velenje.

Pionirji posamezno: 1. Hinko Petek 161, 2. Vinko Trinkaus 160, 3. Darko Jazbinšek (vsi MPT Velenje) 159 krogov.

Pionirke: 1. Martina Trinkaus 148, 2. Mojca Ramšak 148, 3. Zlata Veber (vse MPT Velenje) 135 krogov.

V konkurenci srednješolcev so pri mladincih postali področni prvaki učenci RSC Velenje, pri mladinkah pa dijakinje gimnazije Velenje.

Rezultati:
Mladinci: RSC Velenje 837, 2. ŠC Boris Kidrič Celje 803, 3.

RSC Velenje II. 694; posamezniki: 1. Franc Rajšter (ŠC BK) 182, 2. Robert Borovnik (RSC) 178, 3. Rudi Ramšak (Gimn. Velenje) 175 krogov.

Mladinke: gimnazija Velenje 521, 2. Pedagoška gimnazija Celje 484, 3. Tehniška šola Celje 451 krogov – posamezno: 1. Blanka Batušič (TSS Celje) 119, 2. Anka Koren (Gimn. Velenje) 118, 3. Mihaela Močević (TSS Celje) 118 krogov.

V okviru tekmovanja jugoslovanskih pionirskih iger je bilo v Slovenski Bistrici tekmovanje mladih strelcev iz vse Slovenije. Sodelovalo je 56 ekip z več kot 170 tekmovalci.

Pionirke iz Velenja so dosegle prvo mesto pred Ptujem. Med posameznicami je zmagala Martina Trinkaus. Pionirji iz Velenja pa so bili sedmi.

Na republiškem prvenstvu strelcev z zračno puško za „zlato puščico“ je Velenjčan Dušan Perhač dosegel 10. mesto z rezultatom 551, kar je najboljši dosežek strelcev v Velenju.

V Gradu (Avstrija) je na mednarodnem tekmovanju strelcev za SAVARIJA pokal zmagala ekipa Slovenije z novim državnim rekordom 1073 krogov. Med posamezniki je bil prvi Velenjčan Jože Detlbah 365 krogov, kar je novi republiški rekord.

Mojster Jože Gaberšek si je moral pomagati s stolom, da je lahko pomiril suknič Vinku Jelovcu.

KOŠARKA

VISOKA ZMAGA

V petem kolu slovenske košarkarske lige I. B so Šoštanjčani po razburljivi in lepi igri

zaslužno premagali košarkarje iz Slovenskih Konjic z rezultatom 109:104 (61:52).

Kljub boljši igri domačinov so gostje proti koncu srečanja vodili 102:98, vendar so izkušeni košarkarji Elektre uspeli zmagati. Največ košev so dosegli: Polovšak 28, Jerič 26, Fuerst 15, Petek 13 in Kristan 10.

SAVARIA pokal Sloveniji

Tretji tradicionalni mladinski nogometni turnir obmejnih pokrajin za SAVARIA pokal so odigrali na velenjskem stadionu.

V dvodnevni tekmi so se pomerili med seboj mladi nogometaši Avstrijske Gradišanske, Železne Županije (Madžarska), avstrijske Štajerske in Slovenije.

Namen tekmovanja je zblizevanje mladih ljudi obmejnih pokrajin in obsega mimo nogometa tudi druge športne vrste.

Letošnji nogometni turnir sta organizirala nogometna zveza Slovenije in nogometni klub Rudar.

Največ znanja so pokazali mladi nogometaši Slovenije, ki so v prvem srečanju premagali A. Štajersko z rezultatom 1:0, nato pa v finalni tekmi

lanske zmagovalec Železno Županijo z rezultatom 2:0. Za reprezentanco Slovenije je uspešno igral tudi Velenjčan Janez Hudarin.

Rezultati – 1. dan: Železna Županija: Avstr. Gradišanska 3:2 (0:0), Slovenija: Avstr. Štajerska 1:0 (1:0).

2. dan: Avstr. Gradišanska: Avstr. Štajerska 3:0 (2:0). Finala: Slovenija: Železna Županija 2:0 (0:0).

Vrstni red: 1. Slovenija, 2. Železna Županija, 3. Avstr. Gradišanska, 4. Avstrijska Štajerska.

Dobre uvrstitve atletov

V kvalifikacijah za atletski pokal Slovenije so velenjski atleti tekmovali v Celju skupaj s Koroškimi atletskim klubom in Kladi-varjem.

Velenjčani so dosegli vrsto osebnih in klubskih rekordov. Večina atletov pa je dosegla rezultate, ki jih uvrščajo na republiški finale.

Nekaj lepih uvrstitev in rezultatov

Stefan Obal – 100 m 11,4, 200 m 23,2 in 400 m 50,5.
Prva mesta so dosegli: Edo Hojan 800 m 1:56,1 (drugi na 1500 3:56,6); Milan Bolek 10.000 m 31:30,8, 2. Peter Arnič 32:12,6.
Andreja Švec je le malo zaostala za Danico Urankar – 800 m 2:11,0 in na 400 m 57,6.

DELAVSKE ŠPORTNE IGRE

200 kegljačev

V okviru delavskih športnih iger, ki jih organizira komisija za šport in rekreacijo pri občinskem svetu sindikatov Velenje, so izvedli tekmovanje delavcev – športnikov v treh panogah: smučanju, šahu in kegljanju.

Največ tekmovalcev – kar 200 – se je zbralo na kegljišču hotela Paka. 50 ekip (32 moških in 18 ženskih), se je pomerilo med seboj za ekipe in posamezne uvrstitve.

Rezultati – moški – ekipno: 1. REK TOZD TEŠ 794, 2. Gorenje (štedil.) 791, 3. Gorenje (DSSS) 773, 4. Gorenje (Chrom – metall) 764, 5. Galip Šoštanj 755, 6. GIP Vegrad 744, 7. Projektiwni biro Velenje 742, 8. TP Nama 741, 9. TP ERA 739, 10. RSC (EKO) 738, itd.

Posamezno: 1. Peter Klug (Gor. šted.) 227, 2. Branko Zajc (Chrom. met.) 214, 3. Franc Pavšek (Nama) 213, 4. Mirko Bilič (Gorenje Lesna) 211, 5. Ivan Polenik (REK – TEŠ) 209.

Ženske ekipno: 1. Hotel Paka 581, 2. GIP Vegrad 568, 3. REK (TEŠ) 524, 4. TUŠ 521, 5. Gorenje (DSSS) 502, 6. TP ERA 499, 7. PTT Velenje 483, 8. RSC (EKO) 419, 9. Galip 417, 10. TP Nama 409 itd.

Posamezno: 1. Marinka Karo (H. Paka) 208, 2. Saša Tavšič (Vegrad) 179, 3. Irena Bončina (PTT) 193, 4. Marija Vrdoljak (ERA) 190, 5. Jožica Melanšek (Vegrad) 190.

NOGOMET

Derbi Šmarčanom (2:0)

Zanimivega derbija 18. kola VCNL med Rudarjem in Šmartnim na stadionu ob jezeru si je ogledalo več kot 1500 navijačev enega in drugega kluba.

Pred srečanjem smo vprašali trenerja obeh klubov, kaj menita o tekmi.

Trenerja STAKIČ (Rudar) in BENCIK (Šmartno) v pogovoru pred tekmo

Moštvo Šmartnega, ki je osvojilo že 18. zaporedno zmago

Trener Šmartnega BENCIK: Moštvo uigravamo za SNL, zato smo v ekipo vključili nekaj mlajših igralcev, ki bodo v bodoče stebri moštva. Rezultat tekme ni važen. Ne gre nam za prestiž, želimo pa bi več sodelovanja med našima kluboma.

Trener Rudarja STAKIČ: Naj zmaga boljši. Igrali bomo ostro, vendar pošteno. Nasprotnik je odlična ekipa. Cilj nam je, da se z lepo igro oddolžimo številnim gledalcem.

Tekma je bila odigrana v pravem nogometnem vzdušju pred polnim stadionom, kar bi si prizadevali organizatorji in igralci vedno želeli.

Po nervoznem začetku so v prvem delu več napadali gostje in bili nevarnejši pred vrati domačinov. V 42. minuti so Šmarčani premočno na terenu kronali z golom, ki ga je dosegel Alojz Podgoršek.

V nadaljevanju je bila igra enakovredna. Velenjčani so si prizadevali doseči zadetek, za kar so imeli tudi nekaj priložnosti, žal pa so bili premalo iznajdljivi pred vrati Ivana Podgorška, ki je bil vselej na mestu. Napadalcji Šmartnega so v tem delu izvedli nekaj hitrih protinapadov in v enem dosegli drugi gol, potem ko je Prašnikar preigral domačega vratarja Matiča in žogo poslal v prazen gol.

Zmaga Šmarčanov je povsem zaslužena, moramo pa povedati, da moštvo Rudarja ni igralo podrejene vloge, tako so bili številni ljubitelji nogometa, eni več, drugi manj zadovoljni s prikazano igro.

RUDAR: Matič, Oljaša, D. Franjš, Krsmanović, Hanžeković, Sotič, Smit, Tatalović, Nedeljković, Popov, Zolger (Smajlovič).

ŠMARTNO: I. Podgoršek, A. Podgoršek, Zalik, Podvratnik, F. Podgoršek, A. Omladič, Denžič (G. Omladič), Kompan, Hribernik, Prašnikar, Benetek.

NAŠ ČAS je ustanovila občinska konferenca SZDL Velenje – Izdaja Center za informiranje, propagando in založništvo v ustanavljanju – Uredništvo in uprava Velenje, Titov trg 2, p. 89, telefon (063) 850-087 – Redakcija Ljuban Naraks, Stane Vovk in Rudi Ževart – Tehnični urednik Franci Mazovec – Časnik je kot štirinajstdnevnik „Šaleški rudar“ izhajal od 1. maja 1965 do 1. januarja

1973 – Zdj izide vsak petek – Cena je 2 dinarja – Letna naročnina je 80 dinarjev – Za inozemstvo 150 dinarjev – Tekoči račun št. 5280-678-55263 pri SDK podr. Velenje – Rokopisov in fotografij ne vračamo – Tisk Ljudska pravica, Ljubljana – Po mnenju sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 8. 2. 1974) se za NAŠ ČAS ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

KORAKALI SO MIMO MARŠALA

Pet mladih iz Šaleške doline je doletela čast, da so sodelovali na veličastni paradi ob dnevu zmage v Beogradu. Polni prelepih vtisov so se vrnili iz našega glavnega mesta, kjer so skupaj s 312 pripadniki slovenskega podešalona teritorialne obrambe preživeli petnajst nepozabnih dni. V naselju „Bratstvo in enotnost do zmage“ so skovali nova prijateljstva in od tvarišev iz Makedonije, Srbije in drugih republik ter pokrajin so

se poslovali kot stari znanci. Bratstvo in enotnost med nami je znova doživelo veliko potrditev — so dejali, ko so se oglasili pri nas v redakciji, da bi povedali nekaj vtisov s priprav ter o Paradi 75.

BREDA LESKOŠEK: „Najprej smo odšli v Maribor, kjer smo se od 15. do 24. aprila pripravljali v meljski vojašnici. Vdili smo paradni korak in nabirali kondicijo. Sama sem se v

to vojaško življenje dobro vzivela. Na začetku je bilo nekoliko hudo le zaradi žuljev. Ko pa sta se nogi navadili na vojaške škornje, nisem imela nobenih težav več. Ne le to! Ker smo ženske menile, da starešine ravnajo z nami preveč milo, smo na partijskem sestanku zahtevale (Breda je bila sekretar začasnega aktiva ZK ženske enote in član sekretariata organizacije ZK podešalon), da morajo na nas gledati, kot na prave

borke, ki se ne ustrašijo nobenih naporov. Parade v Beogradu se bom vedno spominjala, saj je bil to moj najlepši trenutek v življenju. Najprej zato, ker so me sploh določili, da bom na njej sodelovala, še večje presenečenje pa je zame sledilo v Beogradu, ko sem dobila vabilo, naj se udeležim sprejema pri tovarišu Titu. Resnično, to je bil doslej moj najlepši trenutek v življenju. Nikoli ga ne bom pozabila!“

JOŽE PEČNIK: „Že v Mariboru je bil pravi vojaški red. Vstajali smo ob 5. uri, zatem smo imeli telovadbo, po zajtrku pa smo vadili paradni korak in imeli druge priprave za parado. Vse do dvanajstih. Po kosilu je sledil počitek, od 16. do 18. ure pa spet priprave. Mimohod mimo tovariša Tita je bil nepozaben. Korakali smo zaneseno, in ko smo bili že nekaj sto metrov stran od našega maršala, smo o še vedno trdno udarjali ob tla. Mislim, da smo držali strumni korak več kot kilometer. Pri tem pa so se zlasti izkazala dekleta našega podešalona, saj so vseskozi — enako kot mi strumno korakale.“

VILI VALAND: „Življenje v naselju „Z bratstvom in enotnostjo do zmage“ je bilo zelo prijetno. Na voljo smo imeli vse časopise, televizijo, ogledali smo si muzej 25. maj in vojaški muzej na Kalamegdanu. Prvega maja, ko smo imeli ves dan prost, sem se z mojim vodom odpravil na izlet na Avalo. Peš. Prehodili smo kar devetnajst kilometrov in nam ni bilo žal. Ljudje, ki smo jih srečavali med potjo, so nas pristrčno pozdravljali, še zlasti pa so jim bile všeč naše planinske uniforme. Ko sem korakal mimo Tita, nisem mogel vzdržati, da ne bi pogledal vanj; čeprav bi bil moral

Breda Leskošek

Jože Pečnik

gledati naprej. To je bila zame ena izmed najlepših in najodgovornejših nalog v življenju.“

IVAN BLAŽIČ: „Čimbolj se je bližal deveti maj, tembolj smo postajali nestrpni. Seveda smo imeli tudi malce treme. Že mnogo prej, preden so strelji iz topov naznanili začetek parade, smo se postavili v vrste pred hotelom Metropol. Tam smo še enkrat pregledali, če smo dobro urejeni, očistili čevlje in poravnali kape na vrhico. Potem je nenadoma začelo odmevati po asfaltu. Korakali smo kot eden. In še preden sem se dobro zavedel, je bila pred mano tribuna in na njej tovariš Tito. To je bilo enkratno doživetje. Ko smo po dobrem kilometru prenehali strumno korakati, ni bilo na meni delčka uniforme, ki bi bil suh.“

TATJANA PRAZNIK: „Toliko ljudi kot na paradi v Beogradu še nisem videla. Beograščani se enostavno niso ločili od nas. Tudi ponoči ne, ko smo imeli generalki. Prva je bila štiri dni pred parado, in to ob enajsti uri ponoči, druga pa dva dni

pred-ob polnoči. Zbralo se je zelo veliko ljudi: kot da bi bil dan. Prinesli so si stolčke, z njimi pa so bili tudi otroci, ki so bili zaviti v odeje. Ko sem korakala mimo maršala, sem imela solzne oči. Od sreče! Če bi imela še možnost, bi ponovno sodelovala na tej veličastni paradi.“

Polni nepozabnih doživetij se vrnili s parade. „Sodelovali na paradi in korakati mimo tovariša Tita... To je bila za nas najodgovornejša in hkrati najlepša naloga v življenju.“ je dejal Vili Valand, ki je bil ocenjen za najboljšega mladega starešino. Nikoli ne bodo pozabili prijetnega sprejema Beograščanov, ki so jih pristrčno pozdravljali na vsakem koraku. Ko so po korakanju mimo častne tribune zapeli pesem Slovenski kremeniti... so jih prebivalci našega glavnega mesta obkropili s cvetjem. Njihova naloga je bila resnično lepa, vendar hkrati odgovorna. Toda opravilo so jo nadvse uspešno, saj so pri spevali delež, da je bil njihov podešalon na koncu izbran za najboljšega.

Vili Valand

Ivan Blažič

Tatjana Praznik

Edvarda Acman

Ivan Bizjak

Bojana Jevšenak

● MED MATURANTI VELENJSKE GIMNAZIJE

Štiri leta so minila

Za maturante se šolsko leto že izteka. Le še nekaj težkih dni in matura jih deli od končnega uspeha. Potem pa, po kratkem predahu, ponovno v šole, na fakultete, med študente, nove profesorje in nove probleme.

Obiskali smo jih sedaj, ko se še z zadnjimi močmi „bojujejo“ za pozitivne ocene in jim zastavili naslednja vprašanja:

Zakaj si se odločil za študij na gimnaziji?

Kakšna so se ti zdela ta štiri leta?

Bi se danes odločil drugače?

Kaj svetuješ bodočim gimnazijcem?

Se bojiš mature?

Kje misliš nadaljevati študij? (Na kateri fakulteti?)

EDVARDA ACMAN —

Po končani osnovni šoli nisem vedela, kako naj se odločim. Bila sem premalo obveščena. To je bil tudi glavni razlog, da sem se vpisala na gimnazijo. Tako sem končno odločitev preložila za štiri leta. Sedaj se mi zdi, da so zelo hitro minila, čeprav je bilo včasih zelo težko. Najbrž. Druge srednje šole ti že nudijo neko eksistenco, neki poklic, gimnazija pa te le postavlja pred nova vrata. Že na začetku naj poprimejo za delo, ker jim bo na koncu lažje. Da, nekoliko že, sicer pa mislim, da nas je vse, ki jo bomo delali. — Na FSNP mislim študirati sociologijo.

IVAN BIZJAK — Na gimnazijo sem se vpisal, ker sem vedel, da bom študij nadaljeval na fakulteti, a se takrat še nisem trdno odločil na kateri. Mislim, da sem v teh letih veliko pridobil, bila pa so tudi zelo zanimiva. Ne. Moja odločitev se ne bo nič spremenila.

Roman Vrabčič

Vito Kumer

učanjem snovi iz dneva v dan, temveč naj se uče sproti. To je najpomembnejše. — Mature? Ne, nič me ni strah. — Vpisal se bom na ekonomski fakulteti v Ljubljani, čeprav nisem čisto prepričan, da sem se pravilno odločil.

VITO KUMER — Ko sem končal osnovno šolo, nisem čutil posebnega nagnjenja do kakšnega poklica. Zdi se mi tudi, da si s petnajstimi leti premlad za tako pomembno odločitev, zato sem jo odložil za štiri leta. — Šele sedaj, ko se poslavljam od gimnazije, se zavedam, da me bodo kljub nekaterim težavam, nanjo vezali lepi spomini. — Ne, nikakor ne. — Mnogo bi jim lahko povedal, predvsem pa, da naj si gimnazije ne predstavljajo v tako strašni luči. — Ne, saj ne more biti tako strašna, kot bi jo radi nekateri naredili. — Na FSNP, ker bi želel postati športni novinar.

BOJANA JEVŠENAK — Ker sem si želela pridobiti splošno znanje, ki mi ga je lahko nudila le gimnazija. — Ta leta so mi hitro minila, morda tudi zato, ker sem se veliko ukvarjala z izvenšolskimi dejavnostmi. Te so mi vzele precej časa, zato je večkrat na njihov račun trpelo šolsko delo, kar sicer ni bilo čisto prav, a se je žal dogajalo. — Tudi sedaj bi se odločila enako. — Naj se zavedajo, da po končani gimnaziji še ne bodo na koncu s študijem, temveč bodo v bistvu šele začeli. — Skoraj nič. — Nadaljevati mislim na oddelku za arhitekturo, ali za geologijo, zato, ker me to dvoje zanima.

ROMAN VRABČIČ — Za študij na gimnaziji sem se odločil, ker imam tako odprte še vse možnosti za nadaljevanje izobraževanja v Ljubljani ali v Mariboru. Razen tega pa sem končno odločitev odložil za štiri leta. — Ta leta so bila še kar težka, vendar bi marsikaj lepega zamudil, če jih ne bi doživel. — O tem pa še nisem premišljeval, vendar menim, da bi se tudi sedaj enako odločil. — Bodočim gimnazijcem bi rekel predvsem to, da naj ne odlašajo z

alpina

velenje-trgovski center
nova moderna prodajalna
alpine žiri
bogata izbira obutve-vabljeni

